

Lífeyrissjóður
starfsmanna
sveitarfélaga

Ársskýrsla
2013

Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga

Ritstjórn og umsjón með útgáfu: Guðmundur V. Friðjónsson,
Jón G. Kristjánsson og Athygli / Atli Rúnar Halldórsson.

Hönnun og umbrot: Þórhallur Kristjánsson, effekt.is

Ljósmyndir: Jóhannes Long

Prentun: Stafræna prentsmiðjan ehf.

Forsíðumynd: Gamli vitinn á Suðurlös á Akranesi. Ferðasíðan Travel Freak valdi hann árið 2013 einn af tignarlegustu og myndvænustu vitum veraldar. Tilefnið var dagur vita í Bandaríkjunum sem haldinn er hátíðlegur 7. ágúst ár hvert. Þetta er fyrsti steinsteypti vitinn á Íslandi, byggður árið 1918. Hann var endurnýjaður að verulegu leyti sumarið 2013.

EFNISYFIRLIT

Ávarp stjórnarformanns.....	4
Starfsemi	6
Stjórn og starfsmenn.....	7
Sameining lífeyrissjóða	8
Markaðir	9
Ávöxtun	10
Fjárfestingar ársins.....	11
Verðbréfaeign í árslok	12
Fjárfestingarstefna	13
Áhættustefna.....	14
Sjóðfélagalán.....	16
Iðgjöld.....	17
Lífeyrir	18
Skuldbindingar	19
Séreignardeild	20
Ársreikningur 2013.....	22
Financial Statement 2013.....	58

ÁVARP STJÓRNARFORMANNS

Það er mér gleðiefni að rita hér formála í fyrstu ársskýrsluna sem Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga gefur út. Sjóðurinn er ungur og eru stjórn og starfsmenn hans að þróa starfsemina á jákvæðan hátt frá ári til árs. Þessi ársskýrsla er liður í þeirri þróun.

Undanfarin misseri hafa verið Lífeyrissjóði starfsmanna sveitarfélaga áhrifarík og mikilvæg. Á árinu 2013 náðist það langþráða markmið að sameina fimm sveitarfélagalífeyrissjóði, sem voru undir rekstrarlegri ábyrgð LSS, í eina nýja B-deild innan LSS. Hagræðingin og sú aukna skilvirkni sem þessu fylgir er starfsemi sjóðsins og þar með sjóðfélögum mikilvæg, auk þess sem kostnaður mun lækka verulega. Það er mikilvægt að halda rekstrar-kostnaði lífeyrissjóða í lágmarki.

Í umræðu á opinberum vettvangi hafa oft komið fram hugmyndir um að lífeyrissjóðir geti fjármagnað ýmiss konar mikilvæg samfélagsleg verkefni, óháð skyldum lífeyrissjóða samkvæmt lögum. Talað er um mikla fjármagnsuppsöfnun hjá sjóðunum og það talið sjálfsagt að nota þetta fé. Menn rísa upp hver á eftir öðrum og segja að nú sé komið að því að lífeyrissjóðirnir leggi fram fé í hitt og þetta. Málið er á hinn bóginn ekki svona einfalt. Það er skylda lífeyrissjóðanna að fara vel með fé sem þeim er falið að varðveita og ávaxta fyrir þá sem nú þegar fá lífeyrisgreiðslur, sem og fyrir lífeyrisþega framtíðarinnar. Stjórnir lífeyrissjóða hafa einfaldlega

ekki leyfi til að fara óvarlega með fé sjóðfélaga. Þess vegna gilda um ráðstöfun þess strangar reglur og allar ákvarðanir um ráðstöfum fjár sjóðfélaga lúta ströngu eftirliti.

Skylda lífeyrissjóða er að skila því fé sem þeir taka við til baka með góðri og öruggri ávöxtun. Bak við hverja krónu eru réttindi þeirra sem greiða í sjóðina. Grundvallaratriðin í störfum og verkefnum lífeyrissjóða er að taka við fé frá starfandi kynslóðum til þess að skila því síðan til þeirra þegar þær hverfa af vinnumarkaðinum.

Það er lykilatriði að gera þetta með þessum hætti því aldurssamsetning þjóðarinnar er og verður alltaf mismunandi. Nú er þjóðin smám saman að eldast og lægra hlutfall hennar verður virkt á vinnumarkaði næstu árin og áratugin þar til að jafnvægi væntanlega næst. Það verða því sífellt færri vinnandi hendur að baki hverjum lífeyrisþega. Þess vegna er mikilvægt að hver kynslóð sjái um sig í þessum eignum. Gjarnan er talað um að það sé skylda núverandi kynslóða að skila ríkinu sem minnstri skuldabyrði inn í framtíðina. Það á einnig við um skuldbindingar lífeyrissjóða.

Að síðustu þakka ég starfsmönnun sjóðsins og meðstjórnendum mínum fyrir ánægjulegt samstarf og vel unnin störf á árinu 2013.

Garðar Hilmarsson

Starfsmenn Lifeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga í maí 2014. Frá vinstri: Magna Sverrisdóttir, Guðmundur V. Friðjónsson, Þórdís Yngvaddóttir, Jóna Björg Magnúsdóttir, Anna Dröfn Clausen, Ásta Kristjánsdóttir, Róbert Styrmir Helgason, Sigurveig Hjaltsted, Arent Claessen, Þórunn Alfreðsdóttir, Elías H. Leifsson, Erna Björk Jónsdóttir og Jón G. Kristjánsson.

STARFSEMI

Á árinu 2013 bar sameiningu fimm lokaðra lífeyrissjóða í B-deild LSS hæst í starfsemi sjóðsins. Nánar er um hana fjallað í næsta kafla.

Starfsemi sjóðsins má skipta í þrjú megin svið: réttindasvið, eignastýringarsvið og skrifstofu- og fjármálasvið. Undir réttindasvið heyrir skráning og innheimta iðgjalda, lífeyrisúrskurðir og lífeyrisgreiðslur. Undir eignastýringarsvið heyrir öll fjárfestingarstarfsemi sjóðsins, lán til sjóðfélaga, skýrslugerð til stjórnar og eftirlit með fjárfestingum.

Sjóðurinn útvistar stærstum hluta innlendrar eignastýringar. Á árinu 2013 sinnti sami aðili eignastýringu og áhættustýringu en um áramótin 2013/2014 var áhættustýringin aðgreind frá eignastýringu. Bókhald og fjármál sjóðsins heyra svo undir skrifstofu og fjármálasvið.

LSS starfrækir þrjú samtryggingarsjóði: A-deild, sem er stiga-deild; V-deild, sem er aldurstengd deild og B-deild, sem stofnuð var á miðju ári 2013 um fimm lokaða sjóði sveitarfélaga. Að auki starfrækir LSS séreignardeild með þremur ávöxtunarleiðum en rekstri og eignastýringu séreignardeildar er að öllu leyti útvistað til Arion banka. Til viðbótar eigin starfsemi rekur LSS tvo lokaða

lífeyrissjóði sveitarfélaga: Lífeyrissjóð starfsmanna Reykjavíkurborgar og Lífeyrissjóð starfsmanna Kópavogsbæjar.

Fyrri hluti ársins fór í töluverða vinnu við að sameina fimm sveitarfélagasjóði í nýja bæjarfélagadeild hjá LSS. Undirbúningur þessa mikilvæga verkefnis hafði staðið yfir frá árinu 2009. Haldnir voru kynningarfundir fyrir sjóðfélaga í bæjarstjórnnum viðkomandi sveitarfélaga og á aðalfundum sjóðanna. Stofnaður var vinnuhópur með fulltrúum allra sjóða sem fundaði reglulega. Meginþungi vinnunnar var í höndum starfsmanna sjóðsins. Fjármálaeftirlitið var upplýst um ferlið frá byrjun og á meðan á því stóð.

Á haustmánuðum var samþykkt ný upplýsingaöryggisstefna fyrir sjóðinn sem byggist á tilmælum FME nr. 1/2012 og reglum Persónuverndar nr. 299/1991 um öryggi persónuupplýsinga. Tilmælin eru mun ítarlegri en þau eldri um sama efni og var gerð umfangsmikil breyting á stefnunni. Í kjölfarið var metin áhætta upplýsingaöryggis fyrir sjóðinn.

Fleiri stefnur og skjöl voru endurskoðuð á árinu. Nýtt ákvæði var sett í stefnuskjöl sjóðsins sem kveður á um reglulega endurskoðun til að tryggja að stefnuskjöl séu uppfærð með reglubundnum hætti.

Stjórn og framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga. Standandi frá vinstri: Karl Björnsson varaformaður, Gerður Guðjónsdóttir, Jón G. Kristjánsson framkvæmdastjóri, Elín Björg Jónsdóttir. Sitjandi frá vinstri: Kristbjörg Stephensen, Garðar Hilmarsson formaður, Salome A. Þórisdóttir.

STJÓRN OG STARFSMENN

Stjórn LSS skipa sex stjórnarmenn og er skipunartími þeirra til fjögurra ára. Samband íslenskra sveitarfélaga skipar þrjá stjórnarmenn í samráði við sveitarfélögin sem eiga aðild að sjóðnum, Bandalag starfsmanna ríkis og bæja skipar tvo menn og Bandalag háskólamanna skipar einn. Sömu aðilar skipa jafnmarga varamenn.

Stjórnin kys formann úr sínum hópi til tveggja ára í senn. Garðar Hilmarsson tók við stjórnarformennsku af Karli Björnssyni á árinu 2013.

Stjórnarmenn lífeyrissjóða þurfa að uppfylla hæfisskilyrði samkvæmt 31. gr. laga 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða þar sem meðal annars er kveðið á um að stjórnarmenn skuli búa yfir nægilegri þekkingu og starfsreynslu til að geta gegnt stöðu sinni á tillýðilegan hátt og þurfa þeir að hafa góða þekkingu á starfsemi lífeyrissjóða. Þá er gerð krafa um fjárhagslegt sjálfstæði og óhæði. Stjórnarmenn í lífeyrissjóðum mega ekki eiga sæti í stjórn annars eftirlitsskylds aðila.

Stjórnarmenn LSS eru Garðar Hilmarsson stjórnarformaður og Elín Björg Jónsdóttir fyrir hönd BSRB, Salome A. Þórisdóttir fyrir hönd Bandalags háskólamanna og Karl Björnsson, varaformaður stjórnar, Gerður Guðjónsdóttir og Kristbjörg Stephensen fyrir hönd Sambands íslenskra sveitarfélaga.

Varamenn í stjórn eru Björg Bjarnadóttir og Sverrir Björn Björnsson fyrir hönd BSRB, Helgi Þór Jónasson fyrir hönd Bandalags háskólamanna og Birgir Björn Sigurjónsson, Guðrún Ósk Sigurjónsdóttir og Halla Margrét Tryggvadóttir fyrir hönd Sambands íslenskra sveitarfélaga.

Endurskoðunarnefnd er undirnefnd stjórnar og hefur það að markmiði að hafa eftirlit með vinnuferlum við gerð reikningsskila til að auka öryggi og traust á fjárhagslegum upplýsingum.

Í endurskoðunarnefnd LSS eru Gerður Guðjónsdóttir formaður, Elín Björg Jónsdóttir og Stefán Aðalsteinsson.

Starfsmenn LSS voru þrettán talsins í árslok 2013, í jafnmörgum stöðugildum. Jón G. Kristjánsson er framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga. Aðrir starfsmenn sjóðsins eru Anna Dröfn Clausen iðgjaldafulltrúi; Arent Claessen, sviðsstjóri réttindamála; Ásta Kristjánsdóttir móttökuritari; Elías H. Leifsson, sviðsstjóri fjármálasviðs; Erna Björk Jónsdóttir fjárhagsbókhald; Guðmundur V. Friðjónsson eignastýringarsvið; Jóna Björg Magnúsdóttir áhættustýring og regluvarsla; Magnea Sverrisdóttir eignastýringarsvið, Róbert Styrmir Helgason verðbréfabókhald; Sigurveig Hjaltested lífeyrismál; Þórdís Yngvadóttir sérfræðingur og Þórunn Alfreðsdóttir iðgjaldafulltrúi.

Á réttindasviði eru fjórir starfsmenn. Þar er haldið til haga réttindum sjóðfélaga og tekið á móti skilgreinum frá atvinnurekendum og lífeyrisumsóknum og lífeyrir greiddur út. Eftir atvikum eru umsóknir sendar áfram til annarra lífeyrissjóða sem sjóðfélagar eiga réttindi í.

Á fjármála- og skrifstofusviði starfa fjórir við fjárhagsbókhald og skýrslugjöf til eftirlitsaðila, upplýsingatækni og skrifstofuþjónustu.

Á eignastýringarsviði sinna tveir starfsmenn eignastýringu, lánveitingu til sjóðfélaga, skýrslugjöf og eftirliti með fjárfestingum. Tveir starfsmenn heyra beint undir framkvæmdastjóra og sinna áhættustýringu, regluvörslu og upplýsingamiðlun til stjórna, eftirlitsaðila og sjóðfélaga.

SAMEINING LÍFEYRISSJÓÐA

Á miðju ári 2013 sameinuðust fimm lokaðir lífeyrissjóðir með bakábyrgð sveitarfélaga í eina deild LSS sem kölluð hefur verið B-deild. Fjórir þessara sjóða voru reknir af LSS fyrir sameiningu: Eftirlaunasjóður starfsmanna Hafnarfjarðarkaupstaðar, Lífeyrissjóður Akraneskaupstaðar, Lífeyrissjóður starfsmanna Húsavíkur og Lífeyrissjóður Neskaupstaðar. Fimmti sjóðurinn í sameiningunni var Lífeyrissjóður starfsmanna Vestmannaeyjakaupstaðar.

Eftir sameininguna verða þessir sjóðir ekki lengur til en réttindaávinnslu og lífeyrisskuldbindingum verður áfram haldið aðgreindum í sérgreindum réttindasöfnum. Þannig mun bakábyrgð viðkomandi sveitarfélags takmarkast við gamla sjóðinn og vera sérgreind.

Öll réttindi sjóðfélaga verða óbreytt eftir sameininguna og réttindaávinnsla til framtíðar verður óbreytt. Eignasöfn sjóðanna voru sameinuð í eitt safn frá 1. júlí 2013. Lykilforsenda sameiningar var að öll réttindi sjóðfélaga héldust óbreytt.

Með sameiningunni sparast mikil vinna við rekstur sjóðanna, sérstaklega vegna skýrslugjafar, stjórnarfunda o.fl., auk umtalsverðs fjárhagslegs sparnaðar.

Sjóðirnir, sem sameinuðust í B-deild LSS, voru lokaðir fyrir nýjum sjóðfélögum frá árinu 1997 eða á sama tíma og LSS var stofnaður. B-deildin mun því fjara smám saman út á næstu u.þ.b. 40 árum eða þar til síðasti lífeyrisþeginn fellur frá.

Við sameininguna var ákveðið að sameiginlegum rekstrakostnaði vegna sjóðanna verði skipt niður á réttindasöfn eftir áfallinni skuldbindingu ársins á undan. Áfallin skuldbinding er talin réttari mælikvarði á umsvif sjóðanna en hrein eign, sem oft er notuð sem viðmið til hlutfallslegrar mælingar þar sem mikill munur er á eignum og skuldbindingum í lokuðum sjóðum. Þessi regla leiðir til þess að kostnaður lækkar með minnkandi skuldbindingum sjóðanna næstu árin.

Eftir sameiningu eru aðeins tveir lífeyrissjóðir sveitarfélaga í rekstrarlegri umsjón LSS: Lífeyrissjóður starfsmanna Reykjavíkurborgar og Lífeyrissjóður starfsmanna Kópavogsbæjar.

MARKAÐIR

Stýrivextir Seðlabankans voru óbreyttir á árinu 2013 eða 6%. Verðbólgan mældist 3,7% og voru raunstýrivextir því jákvæðir að meðaltali um 2,2%. Gengi krónunnar styrktist í byrjun ársins en veiktist svo fram að lokum fyrsta ársfjórðungs, sveiflaðist aðeins út árið og endaði í 9% styrkingu í árslok miðað við gengisvísitölu.

Velta á skuldabréfamarkaði dróst saman um fimmtung á árinu en á sama tíma þrefaldaðist velta á hlutabréfamarkaði miðað við árið á undan. Meðalávöxtun verðtryggðra íbúðarbréfa var 2,4% á árinu og óverðtryggðu ríkisbréfa 5,5%. Best var ávöxtunin á HFF14 eða 4,1% raunávöxtun og RIKB25, 7,1% nafnávöxtun.

Úrvalsvísitala hlutabréfa hækkaði skarpt á fyrsta fjórðungi ársins eða yfir 15%, lækkaði síðan fram í lok annars ársfjórðungs, hækkaði óvænt yfir sumarmánuðina, lækkaði aftur fram í lok þriðja ársfjórðungs, hækkaði síðan myndarlega fram til loka ársins og endaði í 18,9% hækkuð.

Bréf í Icelandair hækkuðu mest eða um 120%, þar á eftir komu bréf í BankNordik sem hækkuðu um 82% og í Högum sem hækkuðu um 70%.

Þrjú félög, VÍS, TM og N1, voru skráð á markað á árinu og komu tvö þeirra inn í Úrvalsvísitöluna. Þrjú félög eru væntanleg á markað á árinu 2014: Sjóvá, HB Grandi og hugsanlega Promens. Einnig undirbúa fasteignafélögin Reitir og Eik skráningu á markað.

Árið 2013 var mjög gott á erlendum hlutabréfamörkuðum. Heimsvísitala hlutabréfa, MSCI World Index, hækkaði um 24% í Bandaríkjadöllum. Hækkunin var ekki nema 13% í íslenskum krónum vegna styrkingar hennar. Hækkun á erlendum mörkuðum mátti rekja til efnahagsbata á evrusvæðinu, sem hafði verið í mikilli lægð undanfarið ár vegna skuldavanda ríkja á suðurhluta evrusvæðisins.

Nokkur titringur varð á mörkuðum í Bandaríkjunum þegar seðlabankinn þar tilkynnti að hann myndi draga úr örvunaraðgerðum (*e. Quantitative Easing*). Vaxtaálag og vextir hækkuðu í kjölfarið, eignaverð lækkaði og gengi gjaldmiðla nýmarkaðsríkja féll. Þessi sterku viðbrögð urðu til þess að bankinn hélt örvunaraðgerðum áfram. Í lok ársins var aftur tilkynnt að dregið yrði úr aðgerðunum um 10 milljarða Bandaríkjadala á mánuði frá janúar 2014. Sú tilkynning hlaut betri hljómgrunn á markaðinum en sú fyrri og jók bjartsýni stjórnvalda um að efnahagsbatinn í Bandaríkjunum myndi halda áfram.

Hlutabréf nýmarkaðsríkja lækkuðu um 5% á árinu og hafa nýmarkaðsríki átt erfitt uppdráttar síðustu ár en væntingar eru um að það sé að breytast.

Hlutabréf í Japan hækkuðu mest af erlendum mörkuðum á árinu eða um 60%. Efnahagsaðgerðir forsætisráðherra, Shinzo Ape, hafa hleypt miklu lífi í japanskt efnahagslíf og kemur því ekki á óvart að þær séu oft nefndar *Apenomics* eftir ráðherranum!

ÁVÖXTUN

Eignasafn A- og V-deildar er sameiginlegt og því eiga allar tölur um ávöxtun, fjárfestingu, verðbréfaeign og fjárfestingarstefnu við um báðar deildirnar. Til einföldunar verður í næstu köflum um eignasafnið talað um deildirnar sameiginlega sem A- og V-deild eða AV-deild.

Nafnávöxtun A- og V-deilda var 8,5% á árinu 2013 og hrein raunávöxtun 4,7%. Fimm ára meðaltal hreinnar raunávöxtunar var 3,0%.

Nafnávöxtun í B-deild var 3,0% og hrein raunávöxtun 1,6%. Þar sem B-deildin var stofnuð á miðju ári 2013 ná ávöxtunartölur hennar aðeins til seinni hluta ársins.

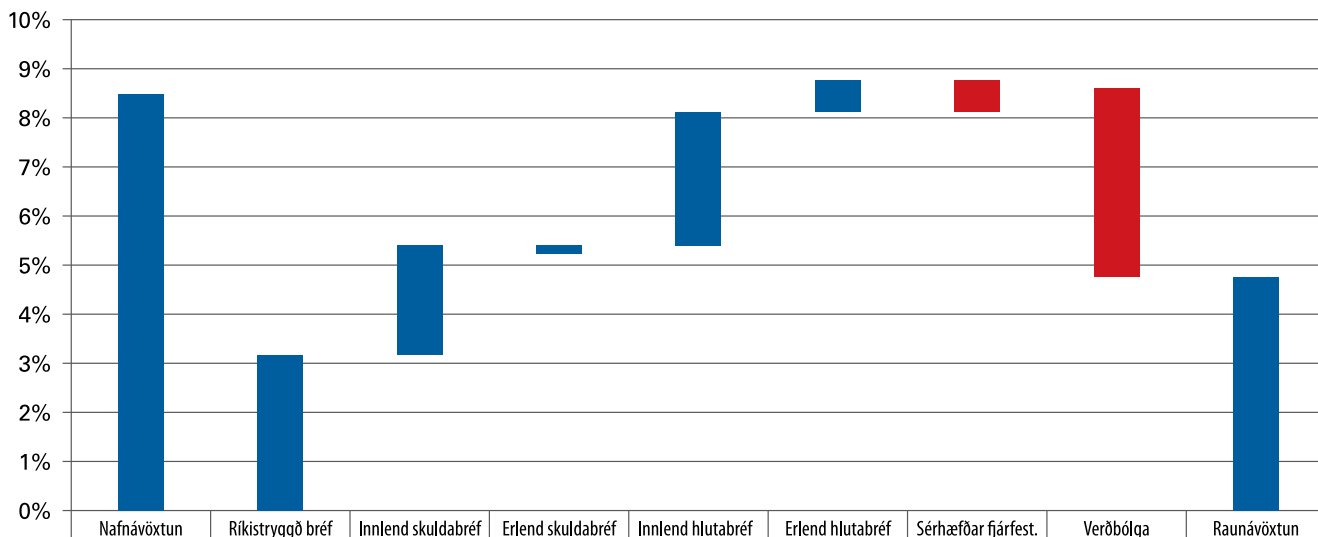
Ávöxtun í séreignardeild var misjöfn eftir leiðum. Hrein raunávöxtun á leið I var 2,8%, 1,2% á leið II og 1,8% á leið III.

Fimm ára meðaltal hreinnar ávöxtunar var 5,2% á leið I, 5,4% á leið II og 3,3% á leið III.

Í A- og V-deildum munaði mest um ávöxtun ríkisbréfa eða 3,2 prósentustig af 8,5% ávöxtun, sem er um 38% af heildarávöxtun safnsins. Ríkisbréf voru um 47% af eignasafninu í árslok.

Innlend hlutabréf skiluðu 2,7 prósentustigum sem nam 32% af ávöxtuninni en innlend hlutabréf voru 10,2% af eignasafninu í árslok. Önnur innlend skuldabréf og innlán voru hlutfallslega á pari í ávöxtun og skiluðu 2,2 prósentustigum eða 26% en staða eignaflokksins var 26% af eignasafninu í árslok. Innlend hlutabréf skiluðu því hlutfallslega langmestu ávöxtunarfamlagi á árinu.

FRAMLAG EIGNAFLOKKA TIL ÁVÖXTUNAR Í A- OG V-DEILD

FJÁRFESTINGAR ÁRSINS

Fjárfestingarpörf A- og V-deilda er um 10 milljarðar króna á ári. Á árinu 2013 var fjárfest fyrir um 11 milljarða króna þar sem sjóður og innlán lækkuðu um einn milljarð króna. Um helmingur fór til kaupa á ríkistryggðum skuldabréfum eða um 5,5 milljarðar króna, 1,6 milljörðum króna var varið til kaupa á skuldabréfum fyrirtækja, 1,5 milljörðum króna var varið til fjárfestingar í innlendum hluta-

bréfum og um milljarði króna í skuldabréf lánastofnana sem öll voru sértryggð.

Veitt voru ný sjóðfélagalán upp á um 162 milljónir króna. Keypt voru erlend hlutabréf fyrir 710 milljónir og 306 milljónum króna varið til kaupa á skuldabréfum sveitarfélaga.

	AV-deild	B-deild	Leið I	Leið II	Leið III	Samtals
Innlán	-1.089	-6	23	12	31	-1.029
Ríkistryggð bréf	5.523	-209	-58	3	0	5.259
Skuldabréf sveitarfélaga	306	0	0	0	0	306
Skuldabréf lánastofnana	1.082	0	0	0	0	1.082
Skuldabréf fyrirtækja	1.603	102	21	2	0	1.727
Fasteignaveðlán	181	0	0	0	0	181
Innlend hlutabréf	1.528	140	41	6	0	1.715
Erlend hlutabréf	710	130	0	-2	0	838
Sérhæfðar fjárfestingar	-94	0	0	0	0	-94
Fjárfestingar samtals:	9.748	156	28	21	31	9.984

Fjárfest var fyrir B-deild frá 1. júlí til ársloka fyrir 156 milljónir króna. Seld voru ríkistryggð bréf og skuldabréfasjóðir fyrir 209 milljónir króna en keypt skuldabréf fyrirtækja fyrir 102 milljónir, innlend hlutabréf fyrir 140 milljónir og erlend hlutabréf fyrir 130 milljónir króna. Innlán lækkuðu í B-deild um 6 milljónir króna.

Í séreignardeild var fjárfest nettó fyrir 80 milljónir króna. Seld voru ríkistryggð bréf fyrir 54 milljónir og erlend hlutabréf fyrir tvær milljónir króna. Innlán jukust um 66 milljónir og keypt voru innlend hlutabréf fyrir 47 milljónir króna. Varið var 23 milljónum króna til kaupa á skuldabréfum fyrirtækja.

VERÐBRÉFAEIGN Í ÁRSLOK

Verðbréfaeign A- og V-deilda var samtals 78.812 milljónir króna í árslok, þar af var hluti A-deildar 66.785 milljónir og V-deildar 12.027 milljónir króna. Í sameiginlegu eignasafni námu ríkistryggð skuldabréf 37.284 milljónum króna eða 47%, önnur innlend skuldabréf námu 24,7%, innlend hlutabréf 10,3%, erlend hlutabréf 6,8%, sérhæfðar fjárfestingar 10% og innlán 1%.

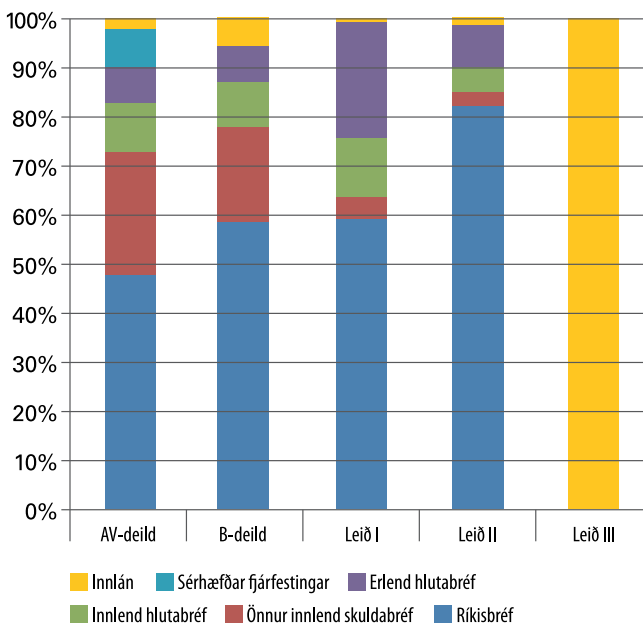
Verðbréfaeign B-deildar var samtals 4.320 milljónir króna í árslok. Stærsti hluti safnsins var í ríkistryggðum skuldabréfum eða 59%, tæplega 20% voru í öðrum innlendum skuldabréfum, 9,4% í innlendum hlutabréfum, 6,7% í erlendum hlutabréfum og 5,7% í innlánunum. Vísað er í kaflann á bls. 20 um verðbréfaeign sérignarleiða.

Sjóðurinn er með eignastýringarsamninga við þrjú innlenda eignastýringaraðila sem stýra verðbréfaeignum sjóðsins. Í árslok 2013 voru um 61% verðbréfaeignar AV-deildar í virkri eignastýringu. Í B-deild voru 88% safnsins í virkri stýringu. Stýringu séreignarleiddanna er að öllu leyti útvistað til Arion banka.

Samanlögð eignasöfn sjóðsins voru 84.455 milljónir króna í árslok 2013. Fyrir utan ofangreindar deildir rekur LSS tvo samtryggingarsjóði í verktöku, Lífeyrissjóð starfsmanna Reykjavíkurborgar og Lífeyrissjóð starfsmanna Kópavogsbæjar. Eignasöfn þeirra nema samtals 69.436 milljónum króna.

Samanlagðar verðbréfaeignir í stýringu hjá LSS eru því um 154 milljarðar króna sem gerir sjóðinn að fjórða stærsta lífeyrissjóði landsins á mælikvarða verðbréfaeignar.

SKIPTING VERÐBRÉFAEIGNAR Í ÁRSLOK 2013

FJÁRFESTINGARSTEFNA

Sjóðurinn markar árlega fjárfestingarstefnu sem gildir fyrir næstkomandi ár. Skila þarf nýrri stefnu til Fjármálaeftirlitsins - FME fyrir 1. desember ár hvert. Í fjárfestingarstefnu er m.a. kveðið á um markmið og áherslur í eignasamsetningu fyrir hverja deild sem sjóðurinn rekur samkvæmt eignaskiptingu FME ásamt vikmörkum í hverjum eignaflokki.

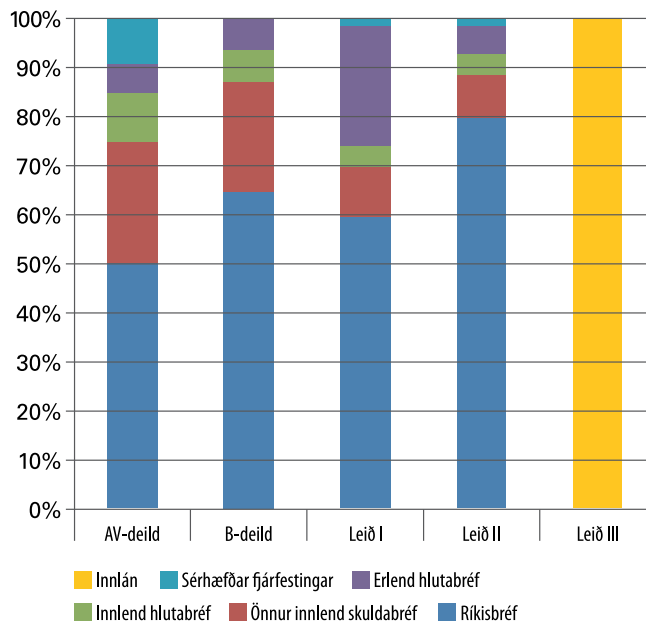
Vænt ávöxtun er áætluð í hverjum eignaflokki og flökt ávöxtunar metið út frá reiknuðu staðalfrávikum á tímann. Þar með fæst vænt ávöxtun safnsins í heild og áhætta mæld sem staðalfrávik. Einnig eru sett markmið í óskráðum og gengisbundnum verðbréfum. Fjárfestingarstefna deildanna er sýnd á súluritinu hér til hægri. Þar sjást áherslur hvorrar deildar í fjárfestingum eftir skuldabréfum, hlutabréfum, sérhæfðum fjárfestingum og innlán-um.

Stefna AV-deildar er að 16% af eignasafninu verði í erlendum eignum á árinu 2014 og 15% í óskráðum verðbréfum. Hlutfall annarra deilda í erlendum og óskráðum eignum er að finna í töflunni hér að neðan.

	AV-deild	B-deild	Leið I	Leið II	Leið III
Erlend verðbréf	16%	6%	40%	8%	0%
Óskráð verðbréf	15%	10%	5%	3%	0%

Vænt raunávöxtun AV-deildar, reiknað út frá fjárfestingarstefnu ársins 2014, er 4,4% og áhætta mæld sem vænt staðalfrávik er 8,6%. Vænt raunávöxtun B-deildar er 3,8% og staðalfrávik 6,4%. Vænt raunávöxtun séreignarleiðar I er 4,0% og staðalfrávik 6,4%, vænt raunávöxtun leiðar II 3,1% og staðalfrávik 7,1%. Vænt raunávöxtun leiðar III, sem er innlánsleið, er 2,5% og staðalfrávik 4,3%.

FJÁRFESTINGARSTEFNA 2014

Í fjárfestingarstefnu sjóðsins er fjallað um takmarkanir og frekari markmið sem sjóðurinn setur í einstökum eignaflokkum. Að auki er fjallað um skuldbindingar samtryggingardeilda sjóðsins, um réttindakerfi þeirra, tryggingafræðilegt mat og áætlað framtíðargreiðslufæði vegna lífeyris. Að lokum er fjallað um mat á áhættu í helstu áhættuþáttum sem einnig eru gerð góð skil í kaflanum um áhættustefnu sjóðsins á bls. 14.

ÁHÆTTUSTEFNA

Áhættustefna sjóðsins byggist á tilmælum FME nr. 1/2013 um áhættustýringu samtryggingardeilda lífeyrissjóða. Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á mótun stefnunnar og samþykkir hana en framkvæmdastjóri ber ábyrgð á framkvæmd hennar. Sérfræðingur í áhættustýringu innan sjóðsins hefur umsjón með endurskoðun stefnunnar og gerð áhættuskýrsla sem lagðar eru fyrir stjórn ársfjórðungslega. Sjóðurinn útvistar hluta af áhættustýringunni til utanaðkomandi ráðgjafa.

Í áhættustefnu sjóðsins eru skilgreindir fimm meginflokkar áhættu og í hverjum þeirra eru nokkrir áhættuþættir. Alls eru metnir 26 áhættuþættir. Áhættuskýrslur eru lagðar fyrir stjórn tvisvar á ári.

Þrjú meginþættir í starfsemi sjóðsins eru viðfangsefni áhættustýringar: verðbréfaeign, skuldbindingar og rekstur sjóðsins. Skipulag áhættustýringar lýtur að því að skilgreina ofangreinda áhættuþætti og setja markmið, viðmið eða vikmörk í þeim áhættuþáttum sem mælanlegir eru. Tvisvar á ári eru gerðar mælingar á einstökum áhættuþáttum og niðurstöður bornar saman við markmið.

Ársfjórðungslega eru lagðar fram áhættuskýrslur fyrir stjórn sjóðsins og lagt mat á hvort bregðast þurfi við með einhverjum hætti. Innri endurskoðun sjóðsins og endurskoðunarnefnd fjalla sérstaklega um virkni áhættustýringar og gera tillögur að úrbótum.

Skuldbindingaráhætta	Lausafjáraáhætta	Mótaðilaáhætta	Markaðsáhætta	Rekstraráhætta
Skerðingaráhætta	Seljanleikaáhætta	Skuldaraáhætta	Vaxta- og endurfjárf.áhætta	Starfsmannaáhætta
Iðgjaldaáhætta	Sjóðstreymisáhætta	Samþjöppunaráhætta	Uppgreiðsluáhætta	Áhætta vegna svika
Kreppuáhætta		Landsáhætta	Verðbreytingaáhætta	Áhætta v. upplýsingakerfa
Lýðfræðileg áhætta		Afhendingaráhætta	Gjaldmiðlaáhætta	Orðsporsáhætta
Pólítísk áhætta			Hætta á ósamræmi	Lagaleg áhætta
			Verðbólguáhætta	Úrskurðaráhætta
			Áhætta utan efnahags	Áhætta vegna úthýsingar
				Upplýsingaáhætta

Niðurstöður áhættumats kalla ekki endilega á úrbætur. Mikilvægi áhættustýringar snýr ekki síður að því að stjórn og stjórnendur geri sér grein fyrir áhættu sem sjóðurinn kann að standa frammi fyrir. Í áhættustefnu sjóðsins er fjallað um áhættuþol, áhættuvilja

stjórnar og áhættumarkmið í ávöxtun og áhættu mælda sem staðalfrávik á flökti ávöxtunar. Áhættuþol A- og V-deilda sjóðsins er nokkuð mikið þar sem lífeyrisbyrði deildanna er létt og sjóðfélagar frekar ungir.

Á mælikvarða tryggingafræðilegrar stöðu er áhættuþol V-deildar meira en A-deildar. Stjórn sjóðsins vill ná sem hæstri ávöxtun á verðbréfaeignir A- og V-deilda sjóðsins með tilliti til áhættu. Markmið sjóðsins er að skila yfir 3,5% raunávöxtun fyrir allar samtryggingardeildir sjóðsins til lengri tíma. Markmið A- og V-deilda er að skila 4,4% raunávöxtun á árinu 2014 og að staðalfrávik ávöxtunar verði 5,9%.

Áhættuþol B-deildar er frekar lítið enda er lífeyrisbyrðin þung, meðalaldur sjóðfélaga hár og tryggingafræðileg staða mjög neikvæð. Stjórn sjóðsins vill viðhafa varfærna fjárfestingarstefnu í B-deild, lágmarka áhættu og tryggja að bakábyrgð sveitarfélaganna aukist ekki vegna fjárfestinga sjóðsins. Markmið B-deildar er að skila 3,8% raunávöxtun á árinu 2014 og að staðalfrávik verði 6,4%.

Áhætta vegna upplýsingakerfa er einn áhættuþátta sem heyrir undir rekstaráhættu. Stjórn sjóðsins samþykkti nýja upplýsingaöryggisstefnu í september 2013 og byggði hana á tilmælum FME nr. 1/2012 um upplýsingakerfi eftirlitsskyldara aðila og reglum Persónuverndar nr. 299/1991 um öryggi persónuupplýsinga. Nýja stefnan er mikið endurbætt frá fyrri útgáfu. Hún tekur til helstu áhættuþátta sem sjóðurinn stendur frammi fyrir varðandi rekstur upplýsingakerfa og viðbragðsáætlunar við meiri háttar hættum sem valdið gætu röskun í rekstri sjóðsins. Í kjölfarið voru helstu áhættuþættir í rekstri upplýsingakerfa sjóðsins metnir og niðurstöðunni skilað til FME.

SJÓÐFÉLAGALÁN

Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga - LSS veitir lán til sjóðfélaga í LSS, Lífeyrissjóði starfsmanna Reykjavíkurborgar og Lífeyrissjóði starfsmanna Kópavogsbæjar. Þeir sem fá greiddan lífeyri úr þessum sjóðum eiga einnig rétt á láni, svo og starfsmenn sveitarfélaga og stofnana sem eru í meirihlutaeigu sveitarfélaganna þótt starfsmennirnir greiði ekki iðgjöld til sjóðsins. Lánstími er 5 til 40 ár að vali lántakanda. Lántakandi getur valið um lán með jöfnum afborgunum eða lán með jöfnum greiðslum vaxta og afborgana (jafngreiðslulán).

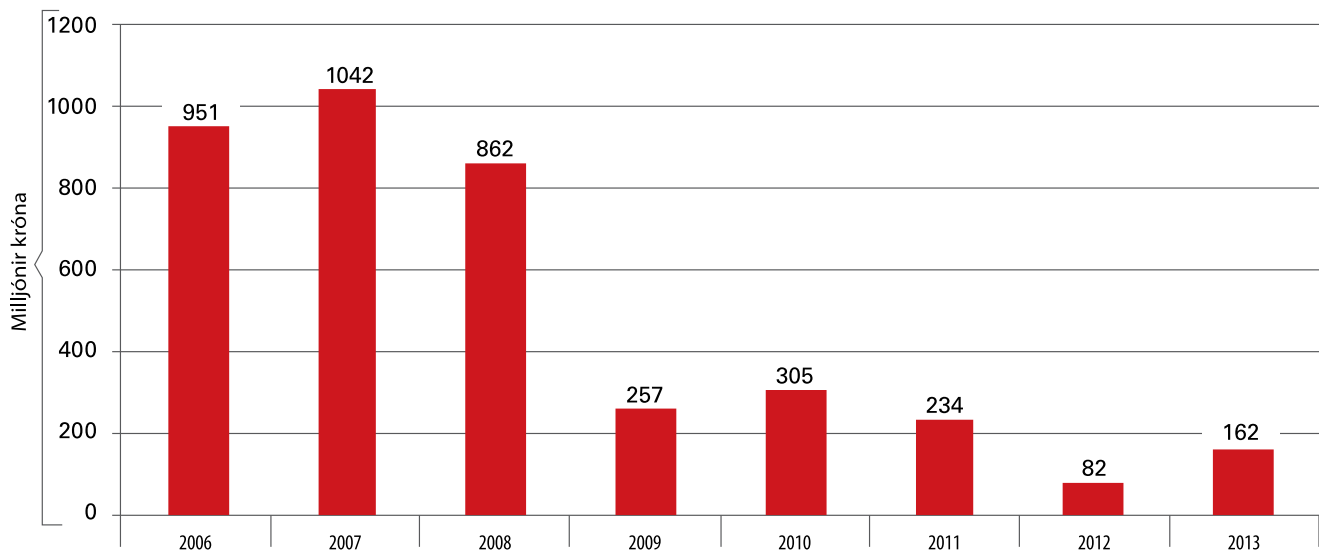
Lán eru veitt með föstum vöxtum og verðtryggð miðað við vísitölu neysluverðs til verðtryggingar. Fastir vextir á nýjum sjóðfé-

lagalánum voru 4,2% í ársbyrjun 2013 en lækkuðu í 3,7% 1. nóvember 2013.

Á árinu 2013 voru veitt 25 ný lán til sjóðfélaga samtals að fjárhæð 162 milljónir króna samanborið við 14 lán árið 2012 samtals að fjárhæð 82 milljónir króna. Í lok árs 2013 var heildarfjárhæð úti-standandi sjóðfélagalána 6.127 milljónir króna eða um 7,2% af heildareignum sjóðsins.

Á seinni hluta ársins 2013 voru lánareglur lífeyrissjóðsins endurskoðaðar og þeim breytt til samræmis við löggin.

LÁN TIL SJÓÐFÉLAGA

Lánveitingum fækkaði mikið árið 2009 í samanburði við árin á undan. Á árinu 2013 voru veitt ný lán að fjárhæð 162 milljónir króna sem er aukning frá árinu 2012 en þá nam fjárhæð veittra lána 82 milljónum króna.

Vanskil sjóðfélagalána hafa verið óveruleg í gegnum tíðina. Í lok árs 2013 nam fjárhæð vanskila, 90 daga og eldri, um 0,9% af heildarfjárhæð útistandandi lána. Lífeyrissjóðurinn hefur boðið sjóðfélögum í greiðsluferfiðleikum úrræði á borð við skilmála-

breytingu láns eða tímabundna frýstingu láns. Auk þess er lífeyrissjóðurinn aðili að opinberum úrræðum, svo sem greiðslujöfnun, greiðsluaðlögun og sértækri skuldaaðlögun.

Ný lög um neytendalán nr. 33/2013 tóku gildi 1. nóvember 2013. Sjóðfélagalán, sem lífeyrissjóðurinn veitir, falla undir þau. Með lögnum hefur upplýsingaskylda lánveitenda verið aukin. Lánveitandi þarf m.a. að gefa lántakanda upplýsingar á stöðluðu formi til að lántakandi geti borið saman lán frá mismunandi aðilum. Einnig eru gerðar ríkari kröfur um að lánveitendur meti greiðsluhæfi og lánshæfi lántakenda.

IÐGJÖLD

Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga (LSS) skiptist í fjórar deildir: A-, V-, B- og S-deild. Fyrstnefndu þrjár deildirnar eru samtryggingardeildir en S-deildin er séreignardeild.

A-deildin veitir sjóðfélögum föst skilgreind réttindi. Réttinda-ávinnslan nemur 1,9% af launum, óháð aldri. Iðgjald er nú 16% og greiðir sjóðfélagi 4% en launagreiðandi 12%. Samkvæmt samþykktum sjóðsins geta 16-70 ára starfsmenn sveitarfélaga, stofnana þeirra eða fyrirtækja og samlaga sveitarfélaga, sem ráðnir eru samkvæmt kjarasamningi aðildarfélaga BSRB, BHM eða KÍ, orðið sjóðfélagar. Enn fremur eiga framkvæmdastjórar sveitarfélaga, og stjórnendur stofnana og fyrirtækja á vegum sveitarfélaga, rétt á aðild að A-deild sjóðsins. Stjórn sjóðsins er heimilt að veita starfsmanni aðild þrátt fyrir að framangreind skilvæði séu ekki uppfyllt.

Ávinnsla réttinda í V-deild er aldurstengd. Aðilar að sjóðnum geta þeir orðið sem þess óska enda eigi viðkomandi ekki skylduaðild að öðrum lífeyrissjóði. Iðgjald ræðst af kjara- og ráðningarsamningi. Lágmarksiðgjald er 12% þar sem sjóðfélagi greiðir 4% og launagreiðandi 8%. Mótframlag starfsmanna aðildarfélaga BSRB og BHM er 11,5% og er sjóðfélögum heimilt að ráðstafa allt að 3,5% til öflunar aukinna ellilífeyrisréttinda eða til séreignarsjóðs. Sjóðfélagar, sem rétt eiga á aðild að A-deild sjóðsins, geta

valið aðild að V-deild sjóðsins. Velji sjóðfélagi að greiða til V-deildar sjóðsins getur hann ekki síðar greitt iðgjöld til A-deildar.

Aðild að B-deild sjóðsins (bæjarfélagadeild) eiga þeir sem greiða iðgjöld og/eða eiga réttindi í þeim sjóðum sem sameinuðust LSS 1. júlí 2013. Sjá nánar um sameininguna á bls. 8. Iðgjald sjóðfélaga er 4% og mótframlag launagreiðanda 8%. Sjóðum þessum var lokað fyrir nýjum sjóðfélögum með lífeyrissjóðalögum nr.129/1997 og bætast af þeim sökum engir nýir sjóðfélagar í B-deildina. Réttindi, sem sjóðfélagar afla sér, eru svokölluð hlutfallsréttindi, þ.e. árleg réttindi miðað við fullt starf nema 2% og reiknast af launaflokkki starfs við starfslok.

Séreignardeild tekur við viðbótarsparnaði og er öllum opin. Arion banki sér um daglegan rekstur hennar.

Á árinu 2013 námu iðgjöld A- og V-deilda sjóðsins samtals 7.399 milljónum króna og jukust um 6,7%. Þau skiptust þannig að til A-deildar voru greiddar 5.764 milljónir króna og jukust iðgjöldin um 7%. Til V-deildar voru greiddar 1.623 milljónir króna og jukust iðgjöldin um 4%. Að meðaltali greiddu 14.588 einstaklingar til A- og V-deilda á hverjum mánuði sem er aukning um 3%. Óvirkir sjóðfélagar í árslok 2013 voru 29.514 í A-deild sjóðsins og 21.216 í V-deild.

	Iðgjöld i milljónum króna			Meðalfjöldi		
	A-deild	V-deild	B-deild	A-deild	V-deild	B-deild
2003	1.925	129		6.718	1.348	
2004	2.238	157		7.469	1.413	
2005	2.529	267		7.843	1.585	
2006	3.083	450		8.061	2.215	
2007	3.427	621		8.407	2.543	
2008	3.985	746		9.150	2.781	
2009	4.445	892		8.968	3.070	
2010	4.594	987		9.510	3.498	
2011	4.863	1.113		9.327	4.810	
2012	5.372	1.563		10.178	3.932	
2013	5.767	1.632	62	10.460	4.128	207

Hinn 1. júlí 2013 sameinuðust 5 lífeyrissjóðir samtryggingardeild LSS í B-deild. Virkir sjóðfélagar þessara sjóða eru 207 en óvirkir 2.251. Iðgjöld sjóðanna námu samtals 575 milljónum króna frá 1. júlí að meðtöldum endurgreiðslum launagreiðenda en launagreiðendur greiða hluta lífeyris samkvæmt útreikningi tryggingastærðfræðings.

Endurgreiðsluhlutfall er mismunandi eftir sjóðum en að jafnaði 61%. Þarna eru enn fremur meðtaldar greiðslur launagreiðenda inn á skuldbindingar.

Iðgjöld sjóðfélaga og launagreiðenda, utan endurgreiðslu og innborgana launagreiðenda, námu samtals 62 milljónum króna.

Iðgjöld S-deildar námu 88 milljónum króna árið 2013 á móti 84 milljónum árið 2012 og áunnu 1.139 einstaklingar sér réttindi 2013 en 1.134 árið 2012.

LÍFEYRIR

Lífeyrisgreiðslur samtryggingardeilda sjóðsins námu samtals 1.755 milljónum króna árið 2013. Þar af námu greiðslur vegna A-deildar 1.196 milljónum króna, V-deildar 77 milljónum og B-deildar 482 milljónum króna.

Greiðslur B-deildar miðast við tímabilið frá 1. júlí til ársloka. Sambærilegar tölur árið 2012 voru 896 milljónir króna vegna A-deildar og 51 milljón króna vegna V-deildar. Þær höfðu því aukist um 34%, 33% vegna A-deildar og 60% vegna V-deildar.

Heildarhækkun lífeyris, að teknu tilliti til B-deildar, nam 85%. Að meðaltali fengu 2.295 einstaklingar greiðslur á mánuði í A-deild sjóðsins, 506 í V-deild og 910 í B-deild. Sambærilegar tölur fyrir árið 2012 voru 1.917 í A-deild og 399 í V-deild sem er fjölgun um 21%.

Lífeyrisþegum í sjóðnum hefur fjölgað jafnt og þétt og má sem dæmi taka að árið 2004 voru 167 lífeyrisþegar í A- og V-deildum og heildarfjórðing lífeyris nam 39 milljónum króna.

	Lífeyrir í milljónum króna			Meðalfjöldi		
	A-deild	V-deild	B-deild	A-deild	V-deild	B-deild
2003	38	1		167	14	
2004	80	3		284	34	
2005	145	12		426	48	
2006	203	19		646	73	
2007	250	23		794	107	
2008	337	36		966	144	
2009	454	54		1.166	182	
2010	595	32		1.385	260	
2011	718	38		1.622	314	
2012	896	51		1.917	399	
2013	1.196	77	482	2.295	506	910

SKULDBINDINGAR

Samkvæmt 24. gr. laga nr. 129/1997 um lífeyrissjóði lætur stjórn árlega gera tryggingafræðilega úttekt á samtryggingardeildum sjóðsins. Tryggingastærðfræðingur sjóðsins gerir úttektina og miðar við ákveðnar forsendur varðandi lífslíkur og örorkutiðni og styðst við 3,5% ávöxtunarkröfu við núvirðingu eigna og skuldbindinga sjóðsins. Tryggingafræðileg staða segir til um hve miklar eignir sjóðurinn á til að mæta skuldbindingum sínum, annars vegar miðað við áfallna stöðu í fortíð og hins vegar við framtíðarstöðu. Eignir og skuldbindingar eru núvirtar með sömu ávöxtunarkröfu og þannig sést hvort afgangur eða halli er á stöðu sjóðsins.

Tryggingafræðileg staða A-deildar var neikvæð um 12,5% í árslok 2013. Heildareignir voru 140.434 milljónir króna og heildarskuldbindingar 160.487 milljónir króna. Neikvæð tryggingafræðileg staða skýrist einkum af hækkun lífaldurs í tryggingalegum forsendum frá stofnun deildarinnar.

Samkvæmt ákvæði til bráðabirgða í lögum um lífeyrissjóði má lífeyrissjóður vera með 11% mun á eignum og skuldbindingum árið 2013 án þess að bregðast við. Munurinn í A-deild er meiri og þarf stjórn að bregðast við með því að breyta samþykktum sjóðsins. Samkvæmt samþykktum ber stjórn að leggja til hækkun mótfamlags launagreiðenda til sjóðsins og skal ákvörðun stjórnar liggja fyrir eigi síðar en 1. október 2014. Framlag launagreiðenda nú er 12% í A-deild og iðgjald launþega 4,0%. Réttindi sjóðfélaga eru tryggð í A-deild (*e. defined benefit*).

Tryggingafræðileg staða V-deildar var jákvæð um 3,9% í árslok 2013. Heildareignir voru 38.579 milljónir króna og heildarskuldbindingar 37.139 milljónir króna. Tryggingafræðileg staða V-deildar var neikvæð um 5% í árslok 2011 og lagði stjórn til 5% lækkun

réttinda á árinu 2012, bæði áfallinna réttinda og lækkun á réttinda-töflum til framtíðar. Lækkunin kom til framkvæmda á árinu 2012 og skýrir góða stöðu V-deildar í árslok 2013 í samanburði við A-deild.

Framlag launagreiðenda er að lágmarki 8,0% í V-deild en sveitarfélög greiða 11,5% og launþegar 4,0%. Réttindi sjóðfélaga í V-deild eru ekki eins og í A-deild (*e. defined contribution*).

Tryggingafræðileg staða B-deildar var neikvæð um 25,5% í árslok 2013. Heildareignir voru 20.327 milljónir króna og heildarskuldbindingar 27.230 milljónir króna. Meðal eigna eru eignfærðar endurgreiðslur launagreiðenda vegna lífeyrisgreiðslna sem námu um 15.343 milljónum króna. Endurgreiðslur eru mánaðarlegar greiðslur frá launagreiðendum sem geta numið 60%-70% af greiddum lífeyri.

Þetta er í fyrsta skipti sem tryggingafræðileg staða er reiknuð fyrir B-deild sjóðsins enda var hún stofnuð á miðju ári.

Skuldbinding B-deildar er með bakábyrgð sveitarfélaga sem stöðu að sjóðunum sem sameinuðust: Hafnarfjarðarkaupstaðar, Akraneskaupstaðar, Vestmannaeyjabæjar, Norðurþings og Fjarðabyggðar. Réttindi sjóðfélaga í B-deild eru því tryggð (*e. defined benefit*).

SÉREIGNARDEILD

Hjá sjóðnum er starfrækt séreignardeild (S-deild) sem býður sjóðfélögum þrjár mismunandi leiðir í ávöxtun séreignarsparnaðar. Séreignardeildin er frekar lítil og var samanlögð fjárhæð leiðanna 1.294 milljónir króna í árslok 2013. Leið I er stærst og var staða hennar 860 milljónir króna í árslok, staða leiðar II 260 milljónir og leiðar III 175 milljónir króna.

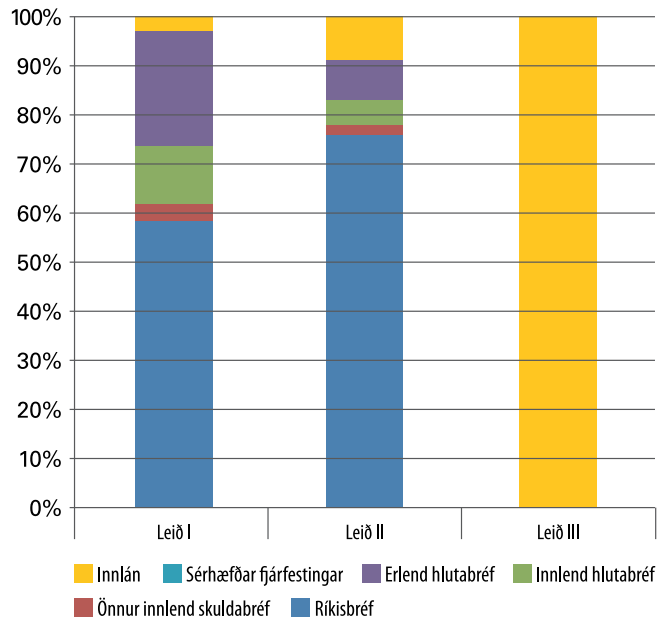
Eignasamsetning leiðanna er misjöfn. Skuldabréf með ábyrgð ríkisins voru tæplega 60% á leið I í árslok 2013. Erlend hlutabréf voru 23%, innlend hlutabréf 12%, önnur innlend skuldabréf 4% og innlán 3%.

Á leið II voru ríkisbréf 75% í árslok, erlend hlutabréf 8%, innlend hlutabréf 5%, önnur innlend skuldabréf 3% og innlán 9%.

Leið III er innlánsleið og þar eru innlán 100% af eignasafninu. Sjóðurinn útvistar eignastýringu og bókhaldi séreignarleiðanna til Arion banka.

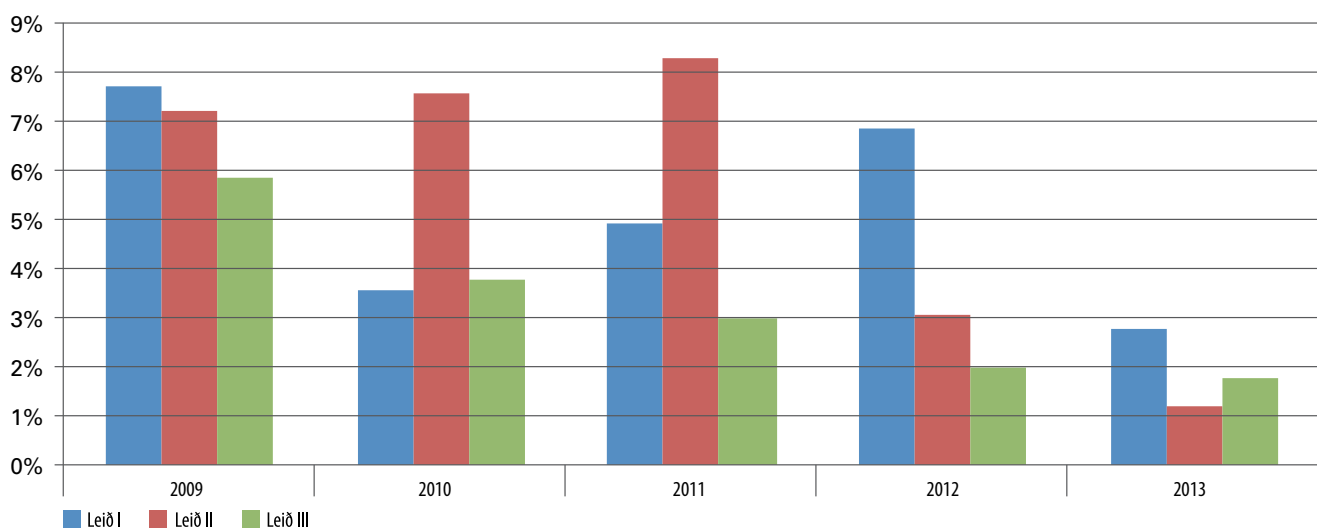
Vænt ávöxtun leiðanna er ólík en hún er hæst á leið I en lægst á leið III. Áhætta leiðanna er einnig mismunandi en gera má ráð fyrir að sveiflur í ávöxtun verði mestar á leið I en minnstar á leið III til lengri tíma. Vænt staðalfrávik ávöxtunar (mælikvarði á sveiflur í ávöxtun) er til dæmis meira á leið II en á leið I þar sem stór hluti eigna leiðarinnar er í ríkisskuldabréfum og þau hafa sveiflast nokkuð í verði sum árin þrátt fyrir að hafa skilað jafnri ávöxtun til lengri tíma.

VERÐBRÉFAEIGN SÉREIGNARLEIÐA Í ÁRSLOK 2013

Raunávöxtun leiðar I var 2,8% á árinu 2013 samanborið við 6,9% árið áður. Á leið II var raunávöxtun 1,2% samanborið við 3,1% árið á undan og leið III skilaði 1,8% raunávöxtun samanborið við 2,0% árið á undan. Fimm ára meðaltal raunávöxtunar var 5,2% á leið I í árslok 2013, 5,4% á leið II og 3,3% á leið III.

RAUNÁVÖXTUN 2009-2013

Samtals námu iðgjöld í séreignardeild 88 milljónum króna á árinu 2013 samanborið við 84 milljónir króna árið á undan.

Lífeyrisgreiðslur námu samtals 50 milljónum samanborið við 90 milljónir króna árið á undan og skýrist munurinn af útgreiðslum lífeyris samkvæmt sérstakri heimild ríkisstjórnarinnar en sú heimild hefur verið aukin í nokkrum skrefum frá árinu 2009.

Heildarfjárfestingartekjur námu 81 milljón króna árið 2013 samanborið við 117 milljónir árið áður.

Hrein eign til greiðslu lífeyris var 1.367 milljónir í árslok samanborið við 1.253 milljónir króna árið á undan.

Almennt er heimilt að sækja um greiðslur úr séreignarsjóði við 60 ára aldur. Í gildi er sérstök heimild frá árinu 2009 sem heimilar einstaklingum undir 60 ára aldri að taka út séreign og hefur sú heimild verið aukin nokkrum sinnum. Síðast var hún framlengd á árinu 2013 til 1. janúar 2015 þar sem heildarfjárhæð útgreiðslu hækkaði úr 6,25 milljónum í 9 milljónir króna, sem greiðist út á 15 mánuðum. Mánaðarleg útborgun nemur að hámarki 600 þúsund krónum fyrir skatt.

**Lífeyrissjóður
starfsmanna
sveitarfélaga**

ÁRSREIKNINGUR

2013

EFNISYFIRLIT

Skýrsla stjórnar	24
Áritun óháðs endurskoðanda	26
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris 2013.....	27
Efnahagsreikningur 31. desember 2013	28
Sjóðstreymi 2013.....	29
Skýringar	30-42
Kennitölur LSS, sameiginlegt 2013	43
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, samtryggingardeild árið 2013.....	44
Efnahagsreikningur 31. desember 2013	45
Sjóðstreymi árið 2013	46
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris 2013, séreignardeild	47
Efnahagsreikningur 31. desember 2013	48
Sjóðstreymi 2013, séreignardeild	49
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris 2013, B-deild, frá 1. júlí til 31. desember 2013	50
Efnahagsreikningur 31. desember 2013, B-deild	51
Kennitölur A-deildar.....	52
Kennitölur V-deildar	53
Kennitölur B-deildar.....	54
Kennitölur S-deildar – leið 1	55
Kennitölur S-deildar – leið 2	56
Kennitölur S-deildar – leið 3	57

SKÝRSLA STJÓRNAR

Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga starfar samkvæmt lögum nr. 129/1997. Nánari upplýsingar um sjóðinn og deildir hans eru í skýringu 1 og 2.

Þann 1. júlí 2013 sameinuðust fimm lífeyrissjóðir í nýja samtryggingardeild í LSS, B-deild (bæjarfélagadeild) og er nánar gerð grein fyrir því í skýringu 2 í ársreikningi. Hinn bókhaldslegi samruni um mitt ár hefur í för með sér nýja framsetningu ársreikningsins. Samanburðartölur í samstæðureikningi milli ára gefa því ekki alls kostar rétta mynd af breytingum sem orðið hafa á árinu þar sem fjárhæðir í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris og sjóðstreymi taka einungis til sex mánaða hvað varðar B-deild. Í skýringu 33 í ársreikningi er gerð sérstök grein fyrir því hver staða eigna viðkomandi sjóða var við samrunann 1. júlí 2013.

Iðgjöld

Fjöldi einstaklinga, sem ávann sér réttindi í samtryggingardeildum sjóðsins (A-, V- og B-deildir) á árinu 2013, var 14.776 (14.640) í A-deild, 8.105 (8.283) í V-deild og 207 í B-deild (tölur innan sviga eru vegna ársins á undan). Að meðaltali greiddu á mánuði 10.460 (10.178) einstaklingar iðgjöld til A-deildar, 4.128 (3.932) til V-deildar og 207 einstaklingar iðgjöld til B-deildar frá 1. júlí 2013.

Iðgjöld í A-deild námu 5.764 milljónum króna og jukust um 7%. Iðgjöld í V-deild námu 1.623 milljónum króna og jukust um 4%. Iðgjöld í B-deild námu 575 milljónum króna frá 1. júlí 2013.

Óvirkir sjóðfélagar í árslok voru 29.514 í A-deild, 21.216 í V-deild og 2.251 í B-deild.

Fjöldi einstaklinga, sem ávann sér réttindi í séreignardeild sjóðsins (S-deild) á árinu 2013 var 1.139, samanborið við 1.134 árið áður. Iðgjöld í S-deild námu 88 milljónum króna og jukust um rúm 4% á milli ára.

Lífeyrir

Lífeyrir í samtryggingardeildum nam 1.755 milljónum króna á árinu og hækkaði um 85% frá fyrra ári. Rétt er að vekja athygli á að lífeyrisgreiðslur nýrrar B-deildar námu samtals um 483 milljónum króna frá 1. júlí 2013. Að meðaltali fengu 2.295 (1.917) einstaklingar lífeyri á mánuði í A-deild, 506 (399) í V-deild og 910 í B-deild frá 1. júlí 2013.

Ráðstöfunarfé, fjárfestingar og ávöxtun

Sjóðurinn ráðstafaði 19.330 milljónum króna til fjárfestinga á árinu. Keypt voru verðbréf með breytilegum tekjum fyrir 9.055 milljónir króna (45%), verðbréf með föstum tekjum fyrir 10.741 milljónir króna (53%) og aðrar fjárfestingar námu 438 milljónum króna (2%). Veitt veðlán til sjóðfélaga á árinu voru 25 talsins að fjárhæð 162 milljónir króna, samanborið við 14 og 82 milljónir króna árið áður.

Samsetning fjárfestinga er með þeim hætti að 84% er í íslenskum krónum og 16% í öðrum gjaldmiðlum. Í árslok nam heildarvarúðarniðurfærsla verðbréfa samtals 2.218 milljónum króna (2.461 milljón króna).

Nafnávöxtun sjóðsins í heild var 8,1% (8,8%) og hrein raunávöxtun 4,3% (4,1%). Ávöxtun B-deildar er m.v. 6 mánuði og er ekki uppreiknuð til heils árs. Í kennitölum meðfylgjandi ársreiknings er að finna nánari upplýsingar um ávöxtun einstakra deilda og ára.

Þeir þættir, sem einna helst höfðu áhrif á ávöxtun sjóðsins samborið við fyrra ár, voru betri ávöxtun hlutabréfa en á móti kemur lægri ávöxtun innlendra skuldabréfa.

Ávöxtun á markaði

Verðbólgan mældist 3,7% árið 2013. Ávöxtun innlendra skuldabréfa var lægri en árið á undan, meðalraunávöxtun verðtryggðra íbúðabréfa var 2,4% og óverðtryggð ríkisbréf skiluðu 5,5% nafnávöxtun.

Árið 2013 var hins vegar gott fyrir ávöxtun hlutabréfa. Innlend hlutabréf hækkuðu um tæp 19% og erlend hlutabréf hækkuðu um 24% í Bandaríkjadöllum. Gengi krónunnar styrktist að meðaltali um 9% miðað við gengisvísitölu og dró þannig úr ávöxtun erlendra verðbréfa.

Hrein eign til greiðslu lífeyris

Hrein eign til greiðslu lífeyris nam í árslok 85.192 milljónum króna í sameignardeildum, A-, V- og B-, og 1.365 milljónum króna á þremur leiðum séreignardeildar eða samtals 86.557 milljónum króna. Nánari sundurliðun er að finna í ársreikningnum sjálfum og skýringum í honum en hrein eign B-deildar í árslok nam 4.583 milljónum króna.

Rekstur

Rekstrarkostnaður sem hlutfall af hreinni eign nam 0,1% á árinu 2013, sem er sama hlutfall og árið áður. Starfsmenn sjóðsins voru 13 talsins í árslok 2013 í 12,5 stöðugildum og er það fjölgun um hálf stöðugildi á árinu. Heildarfélagshæð launa, launatengdra gjalda, þóknana og annarra greiðslna til starfsmanna, stjórnar og annarra nefndarmanna nam 151,6 milljónum króna. Samsvarandi fjárhæð ársins 2012 var 136,3 milljónir króna, sem svarar til 11% hækkunar.

Sjóðurinn sér áfram um daglegan rekstur Lífeyrissjóðs starfsmanna Reykjavíkurborgar (L640) og Lífeyrissjóðs starfsmanna Kópavogsbæjar (L400).

Tryggingafræðileg athugun

Að mati Bjarna Guðmundssonar, tryggingastærðfræðings sjóðsins, voru heildarskuldbindingar A-deildar 160.487 milljónir króna í árslok 2013 og endurmetnar heildareignir 140.434 milljónir króna, samanborið við 145.439 milljónir króna og 127.321 milljónir króna árið áður. Heildarskuldbindingar V-deildar voru 37.139 milljónir króna í árslok 2013 og endurmetnar heildareignir 38.579 milljónir króna, samanborið við 31.067 milljónir króna og 32.067 milljónir króna árið áður. Hlutfall heildarskuldbindinga umfram heildareignir í árslok 2013 var þannig -12,5% fyrir A-deild og 3,9% fyrir V-deild, samanborið við -12,5% og 3,2% árið áður.

Tryggingafræðileg staða A-deildar er komin út fyrir það jafnvægi sem áskilið er í 39. gr. laga nr. 129/1997. Sjá nánari umfjöllun í skýringu nr. 34.

B-deildin er sameinuð deild 5 lífeyrissjóða hverra lífeyrisskuldbindingum er haldið sérgreindum með tilliti til óbreyttrar bakábyrgðar viðkomandi sveitarfélags. Í árslok eru heildarskuldbindingar B-deildar 27.296 milljónir króna í árslok 2013 og endurmetnar heildareignir 20.327 milljónir króna og hefur þá verið tekið tillit til væntra endurgreiðslna launagreiðenda á hluta lífeyrissjóðsins í samræmi við samþykktir. Hlutfall heildarskuldbindinga umfram heildareignir í árslok 2013 var þannig -25,5%.

Í skýringu nr. 37 í ársreikningnum er að finna frekari sundurliðun á tryggingafræðilegri stöðu samtryggingardeilda.

Atburðir eftir lok reikningsskiladags

Það hafa engir atburðir orðið eftir uppgjörsdag sem hafa verulega þýðingu fyrir ársreikninginn umfram það sem greint hefur verið frá í skýringum með ársreikningi sjóðsins.

Álit

Að álit stjórnar og framkvæmdastjóra Lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga koma fram í ársreikningi þessum allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á breytingu á hreinni eign lífeyrissjóðsins á árinu 2013, efnahag hans í árslok 2013 og breytingu á handbæru fé á árinu.

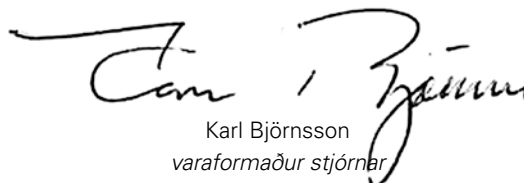
Stjórn og framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2013 með undirritun sinni.

Reykjavík, 30. apríl 2014.

Í stjórn

Garðar Hilmarsson
formaður stjórnar

Karl Björnsson
varaformaður stjórnar

Kristbjörg Stephensen

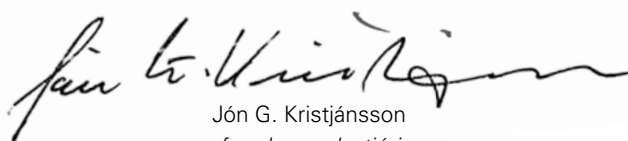
Elín Björg Jónsdóttir

Gerður Guðjónsdóttir

Salóme A. Þórisdóttir

Jón G. Kristjánsson
framkvæmdastjóri

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

Til stjórnar og sjóðfélaga

Lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga fyrir árið 2013. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, skýringar, deildaskipt yfirlit og kennitölur.

Ábyrgð stjórnenda og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því álit sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fái um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og öðrum upplýsingum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða er byggt á faglegu mati endurskoðandans, þar með talið á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sjóðsins sem varðar gerð og glögga framsetningu ársreikningsins til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir en ekki í þeim tilgangi að gefa álit á virkni innra eftirlits sjóðsins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á því hvort reikningsskilaaðferðir og matsaðferðir, sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins, eru viðeigandi sem og mat á framsetningu hans í heild og að ganga úr skugga um að skýrsla stjórnar hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

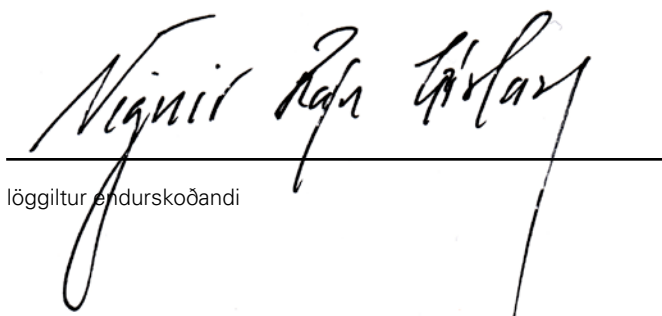
Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af breytingu á hreinni eign sjóðsins á árinu 2013, efnahag hans 31. desember 2013 og breytingu á handbæru fé á árinu 2013, í samræmi við reglur um ársreikninga lífeyrissjóða og lög um ársreikninga og að skýrsla stjórnar hafi að geyma þær upplýsingar, komi þær ekki fram annars staðar í ársreikningnum, sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Reykjavík, 30. apríl 2014.

PricewaterhouseCoopers ehf.

löggiltur endurskoðandi

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris Árið 2013

	Skýr.	2013 Samtryggingadeild	2013 Séreign	2013 Samtals	2012 Samtals
Iðgjöld	7				
Iðgjöld sjóðfélaga		1.946.163.834	31.161.725	1.977.325.559	1.798.934.304
Iðgjöld launagreiðenda		5.503.461.903	45.127.210	5.548.589.113	5.005.260.217
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		7.048.015	11.274.892	18.322.907	(8.019.371)
Sérstök aukaframlög	18	570.187.888	0	570.187.888	48.617.753
		<u>8.026.861.640</u>	<u>87.563.827</u>	<u>8.114.425.467</u>	<u>6.844.792.903</u>
Lífeyrir					
Lífeyrir	19	(1.755.017.543)	(49.971.684)	(1.804.989.227)	(1.037.943.074)
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		(3.888.485)	0	(3.888.485)	(1.520.939)
Framlag til VIRK starfsendurhæfingarsjóðs		(57.684.175)	0	(57.684.175)	0
		<u>(1.816.590.203)</u>	<u>(49.971.684)</u>	<u>(1.866.561.887)</u>	<u>(1.039.464.013)</u>
Fjárfestingartekjur	8				
Tekjur af eignarhlutum	20	1.610.088.403	5.597.381	1.615.685.784	409.627.342
Vaxtatekjur og gengismunur	21	4.776.078.025	75.556.557	4.851.634.582	5.386.331.505
Breyting á niðurfærslu	24	115.939.502	0	115.939.502	(157.196.756)
		<u>6.502.105.930</u>	<u>81.153.938</u>	<u>6.583.259.868</u>	<u>5.638.762.091</u>
Fjárfestingargjöld	9				
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		(70.501.404)	0	(70.501.404)	(63.573.096)
Önnur fjárfestingargjöld		(137.052.242)	(3.346.197)	(140.398.439)	(68.672.205)
		<u>(207.553.646)</u>	<u>(3.346.197)</u>	<u>(210.899.843)</u>	<u>(132.245.301)</u>
Rekstrarkostnaður	9				
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		(105.752.101)	(1.068.678)	(106.820.779)	(96.612.645)
Önnur gjöld					
Gjald í ríkissjóð		0	0	0	931.169
Hækkun á hreinni eign á árinu		12.399.071.620	114.331.206	12.513.402.826	11.216.164.204
Hrein eign frá fyrra ári		68.432.730.447	1.250.527.237	69.683.257.684	58.467.093.480
Hrein eign sameinaðra sjóða 01/07/2013	33	4.360.581.233	0	4.360.581.233	0
Hrein eign í lok árs til greiðslu lífeyris		<u>85.192.383.300</u>	<u>1.364.858.443</u>	<u>86.557.241.743</u>	<u>69.683.257.684</u>

Deildaskipt yfirlit og kennitölur eru á bls. 22 - 36

Efnahagsreikningur 31. desember 2013

	Skýr.	31.12.2013 Samtryggingadeild	31.12.2013 Séreign	31.12.2013 Samtals	31.12.2012 Samtals
Fjárfestingar	10,11,12,13				
Húseignir og rekstrarfjármunir	26	116.759.172	0	116.759.172	121.306.216
Verðbréf með breytilegum tekjum	22	27.221.822.259	480.099.291	27.701.921.550	21.142.294.176
Verðbréf með föstum tekjum	23	48.381.617.026	595.772.787	48.977.389.813	38.903.352.572
Veðlán	25	6.464.267.121	87.140	6.464.354.261	5.857.495.679
Bankainnistæður		1.063.527.099	247.287.770	1.310.814.869	2.123.029.560
Aðrar fjárfestingar	27	339.368.939	0	339.368.939	334.401.592
		83.470.602.444	1.323.246.988	84.793.849.432	68.360.573.579
		83.587.361.616	1.323.246.988	84.910.608.604	68.481.879.795
Kröfur					
Kröfur á launagreiðendur	29	1.003.123.651	1.523.812	1.004.647.463	658.226.120
Aðrar kröfur		181.957.889	248.006	182.205.895	58.963.105
		1.185.081.540	1.771.818	1.186.853.358	717.189.225
Aðrar eignir					
Sjóður og veltüinnlán		601.830.455	44.110.811	645.941.266	569.999.785
Eignir samtals		85.374.273.611	1.369.129.617	86.743.403.228	69.769.068.805
Viðskiptaskuldir					
Ýmsar skuldir		181.890.308	4.271.174	186.161.482	85.811.121
Skuldir samtals		181.890.308	4.271.174	186.161.482	85.811.121
Hrein eign til greiðslu lífeyris		85.192.383.303	1.364.858.443	86.557.241.746	69.683.257.684
Tryggingafræðileg athugun	37				
Aðrar upplýsingar	29 - 32, 33 - 36				
Deildaskipt yfirlit og kennitölur eru á bls. 22 - 36					

Sjóðstreymi

Árið 2013

	Skýr.	2013 Samtryggingadeild	2013 Séreign	2013 Samtals	2012 Samtals
Inngreiðslur					
Iðgjöld		7.867.941.761	87.563.827	7.955.505.588	6.683.943.491
Fjárfestingartekjur.....		2.452.029.095	16.970.254	2.468.999.349	2.503.619.374
Afborganir verðbréfa.....		1.979.130.752	37.786.702	2.016.917.454	1.611.925.922
Seld verðbréf með breytilegum tekjum.....		5.677.897.651	95.638.491	5.773.536.142	3.110.955.375
Seld verðbréf með föstum tekjum.....		3.130.161.049	67.291.124	3.197.452.173	3.318.928.358
Seldar aðrar fjárfestingar.....		0	0	0	37.730.879
Aðrar inngreiðslur.....		0	0	0	(54.012.057)
		<u>21.107.160.308</u>	<u>305.250.398</u>	<u>21.412.410.706</u>	<u>17.213.091.342</u>
Útgreiðslur					
Lífeyrir.....		(1.816.590.203)	(49.971.684)	(1.866.561.887)	(1.039.464.013)
Fjárfestingargjöld.....		(207.553.646)	(4.559.719)	(212.113.365)	(127.374.880)
Rekstrarkostnaður án afskrifta.....		(101.205.054)	0	(101.205.054)	(93.830.647)
Aðrar útgreiðslur.....		(94.409.087)	(10.075.536)	(104.484.623)	(4.770.733)
		<u>(2.219.757.990)</u>	<u>(64.606.939)</u>	<u>(2.284.364.929)</u>	<u>(1.265.440.273)</u>
Rádstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu		<u>18.887.402.318</u>	<u>240.643.459</u>	<u>19.128.045.777</u>	<u>15.947.651.069</u>
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting					
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum		(8.913.627.805)	(141.861.721)	(9.055.489.526)	(5.728.051.012)
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum		(10.705.683.597)	(35.398.976)	(10.741.082.573)	(9.836.983.598)
Ný veðlán og útlán		(438.218.401)	0	(438.218.401)	(81.750.000)
Lækkun (hækkun) á bankainnistæðum		939.690.159	(34.524.647)	905.165.512	(331.403.143)
Aðrar fjárfestingar (hækkun)		0	0	0	(85.780.123)
Húseignir og lóðir		0	0	0	(1.307.937)
		<u>(19.117.839.644)</u>	<u>(211.785.344)</u>	<u>(19.329.624.988)</u>	<u>(16.065.275.813)</u>
(Lækkun)/hækkun á sjóði og veltiinnlánnum		(230.437.329)	28.858.115	(201.579.211)	(117.624.744)
Sjóður og veltiinnlán í upphafi ársins		554.747.089	15.252.696	569.999.785	687.624.529
Sjóður og velti. við sam. sjóða 01.07.2013		<u>277.520.695</u>	<u>0</u>	<u>277.520.695</u>	<u>0</u>
Sjóður og veltiinnlán í lok ársins		<u>601.830.455</u>	<u>44.110.811</u>	<u>645.941.266</u>	<u>569.999.785</u>

Deildaskipt yfirlit og kennitölur eru á bls. 22 - 36

Skýringar

I) Starfsemi

1. Almenn

Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga (LSS) var stofnaður 28. júlí 1998 með samningi BHM og BSRB fyrir hönd hlutaðeigandi aðildarfélaga, annars vegar og hins vegar Sambands íslenskra sveitarfélaga fyrir hönd allflestra sveitarfélaga landsins. Stofnsamningurinn fól sömuleiðis í sér kjarasamning milli hlutaðeigandi aðila þar sem samið var um skylduáðild starfsmanna í hlutaðeigandi aðila þar sem samið var um skylduáðild starfsmanna í hlutaðeigandi stéttarfélögum sjóðsins.

2. Sjóðfélagar

Sjóðurinn starfar samkvæmt lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starsem lífeyrissjóða og hefur til þess fullgilt starfsleyfi, sem gefið var út 8. desember 1998. Sjóðurinn rekur þrjár samtryggingadeildir (A,V og B) og eina séreignardeild (S).

A deild

A deild veitir sjóðfélögum föst skilgreind réttindi og er ávinnsla þeirra óháð aldri (L680). Iðgjald til deildarinnar eru breytilegt hlutfall launa og er nú 16%, og greiðir sjóðfélagi 4% en launagreiðandi 12%. Deildin veitir rétt til elli-, örorku-, maka- og barnalífeyris. Miðað er við að taka ellilífeyris hefjist við 65 ára aldur, en getur hafist fyrr, þó eigi fyrr en við 60 ára aldur gegn skerðingu. Sömuleiðis getur sjóðfélagi frestað töku lífeyris og fær þá álag á áunninn réttindi.

V deild

Ávinnsla réttinda í Valdeild er aldurstengd. Deildin er opin þeim sem fá laun eða þóknar frá sveitarfélögum eða stofnunum þeirra og þeim sem ekki hafa skylduáðild að öðrum lífeyrissjóði. Iðgjald ræðst af kjara- og ráðningarsamningi. Lágmarksiðgjald er 12% þar sem sjóðfélagi greiðir 4% og launagreiðandi 8% (L 685). Mótframlag launagreiðanda starfsmanna aðildarfélaga BHM og BSRB er hins vega samkvæmt kjarasamningi 11,5% (L683). Réttindi sjóðfélaga ráðast af iðgjöldum, ávöxtun þeirra og aldri við innborgun. Deildin veitir rétt til elli-, örorku-, maka- og barnalífeyris. Miðað er við að taka ellilífeyris hefjist við 65 ára aldur, en getur hafist fyrr, þó eigi fyrr en við 60 ára aldur gegn skerðingu. Sömuleiðis getur sjóðfélagi frestað töku lífeyris og fær þá álag á áunninn réttindi.

B deild

Fjármálaráðuneytið staðfesti 13. ágúst 2013 nýjar samþykktir Lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga sem fela í sér sameingu fimm lífeyrissjóða. Sameinaður sjóður verður rekinn sem sérstök bæjarfélagadeild (B-deild) innan LSS frá og með 1. júlí 2013. Sjóðirnir eru: Eftirlaunasjóður starfsmanna Hafnarfjarðarkaupstaðar (L050), Lífeyrissjóður Akraneskaupstaðar (L140), Lífeyrissjóður starfsmanna Húsavíkur (L600), Lífeyrissjóður Neskaupsstaðar (L510) og Lífeyrissjóður starfsmanna Vestmannaeyjabæjar (L700), en sjóðum þessum var lokað fyrir nýjum sjóðfélögum með lífeyrissjóðalögum nr. 129/1997 þann 1. júlí 1998 og koma þar af leiðandi engir nýir sjóðfélagar í B-deildina. LSS hafði rekið þessa sjóði utan Lífeyrissjóð starfsmanna Vestmannaeyjabæjar um nokkur ár samkvæmt samningum þar um.

Stjórnir sjóðanna samþykktu hver fyrir sitt leyti sameininguna á fundum sínum á árinu 2013 en áður hafði farið fram ítarleg kynning á fyrirhugaðri sameiningu hjá viðkomandi bæjarstjórnum og starfsmannafélögum. Megin forsenda sameiningarinnar er að réttindi og réttindaávinnsla sjóðfélaga verður óbreytt, skuldbindingum hvers launagreiðanda verður haldið aðgreindum og sérstök tryggingafræðileg athugun verður gerð á hverju þessara réttindasafna. Bakábyrgð viðkomandi sveitarfélags verður óbreytt en eignasöfn sjóðanna verða sameinuð í eitt sameiginlegt eignasafn og gilda sérstök ákvæði í samþykktum um útreikninga á hlutdeild hvers réttindasafns í eignasafninu. Sjá nánar í skýringu nr. 33 um hreina eign sjóðanna við sameiningu þeirra.

Sjóðir þessir veita svokölluð hlutfallsréttindi þ.e. að ávinnsla réttinda m.v. fullt starf í heilt ár nemur 2% af lokalaunum í starfi.

Fjárhæðir vegna B-deildar í yfirliti um breytingar á hreinni eign og sjóðstreymi taka til sex mánaða, frá 1. júlí til 31. desember 2013. Samanburðarfjárhæðir vegna ársins 2012 innifela ekki neinar fjárhæðir vegna B-deildar.

S deild

Séreignadeild LSS tekur við viðbótarsparnaði einstaklinga. Deildin er öllum opin. Fjárhæð iðgjalda er frjáls og mynda þau séreign sjóðfélaga ásamt ávöxtun, en að frádregnum rekstrarkostnaði. Inneign erfist við andlát. Almenna reglan er að heimilt er að hefja útborgun við 60 ára aldur. Frá árinu 2009 hefur hins vegar verið heimilt að fá greiddan hluta séreignasparnaðar, samkvæmt sérlægum þar um. Arion banki hf. sér um daglegan rekstur deildarinnar.

3. Aðsetur

Aðsetur sjóðsins er að Sigtúni 42, 105 Reykjavík

Skýringar

II) Reikningsskilaaðferðir

4. **Grundvöllur reikningsskilanna**

Ársreikningur Lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga fyrir árið 2013 er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga, lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 55/2000 um ársreikninga lífeyrissjóða. Ársreikningurinn byggir á kostnaðarverðsreikningsskilum og er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

5. **Skipting eigna og kostnaðar milli samtrygginga deilda**

Sjóðurinn rekur þrjár samtryggingadeildir, en A og V deildum er stýrt eins og um eina deild væri að ræða og hafa þær sameiginlega fjárfestingarstefnu og eignastýringu. Við gerð ársreikningsins er yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris skipt miðað við innborguð iðgjöld og greiddan lífeyri. Það sama gildir um skiptingu tekna milli réttindasafna í B-deild. Þannig fengin hrein eign til greiðslu lífeyris er síðan notuð við skiptingu efnahagsreiknings. Skiptihlutföll A og V deilda eru 86% og 14% í lok árs 2013, samanborið við 86% og 14% í lok árs 2012. Skipting kostnaðar fer eftir áföllnum skuldbindingum í árslok 2012.

6. **Mat og ákvarðanir**

Við gerð ársreiknings þurfa stjórnendur, í samræmi við lög um ársreikninga, að taka ákvarðanir, meta og draga ályktanir sem hafa áhrif á eignir og skuldir á reikningsskiladegi, upplýsingar í skýringum og gjöld. Við mat og ályktanir er byggt á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll þeirra ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem þær eiga sér stað.

7. **Iðgjöld**

Iðgjöld eru færð til tekna þegar skilgreinar hafa borist sjóðnum, óháð því hvort þau eru greidd eða ekki. Ógreidd iðgjöld í árslok eru færð til eignar sem kröfur á launagreiðendur. Sérstök aukaframlög er hlutdeild launagreiðenda samkvæmt samþykktum sjóðsins. Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er hluti af tryggingargjaldi vegna launa og rennur til lakkunar og jöfnunar á örorkubyrði milli lífeyrissjóða.

Iðgjöld í séreign eru færð til tekna þegar þau hafa verið greidd til sjóðsins. Önnheimt iðgjöld í árslok eru færð til eignar.

8. **Fjárfestingartekjur**

Tekjur af eignarhlutum samanstanda af fengnum arði og breytingu á markaðsverði hlutabréfa, þ.m.t. vegna breytingu á gengi gjaldmiðla.

Vaxtatekjur og gengismunur samanstanda af vaxtatekjum og verðbótum af verðbréfum með föstum tekjum, veðlánum, bankainnstaðum og ógreiddum iðgjöldum. Einnig af gengismun erlendra skuldabréfa og breytingu á markaðsverði hlutdeildarskírteina.

9. **Fjárfestingargjöld og rekstrarkostnaður**

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaði er skipt á milli fjárfestingargjalda og rekstrarkostnaðar eftir því hvort um er að ræða áætlaðan kostnað við fjárfestingar eða annan rekstur sjóðsins. Þannig er áætlað að 40% af skrifstofu og stjórnunarkostnaði sjóðsins sé vegna fjárfestinga og er það sama hlutfall og á fyrra ári.

Önnur fjárfestingargjöld samanstanda af beinum kostnaði við fjárfestingar sjóðsins og gjöldum af eignaliðnum aðrar fjárfestingar, þar með talið niðurfærsla þeirra.

10. **Varanlegir rekstrarfjármunir**

Fasteign og aðrir varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að teknu tilliti til uppsafnaðra afskrifta. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði. Afskriftarhlutföll greinast þannig:

Fasteign.....	3%
Tölvubúnaður.....	25%

11. **Verðbréf með breytilegum tekjum**

Verðbréf með breytilegum tekjum samanstanda af hlutabréfum, hlutdeildarskírteinum og öðrum verðbréfum með breytilega vaxtaviðmiðun. Skráð hlutabréf og hlutdeildarskírteini eru færð til eignar á markaðsverði í árslok. Óskráð eru færð til eignar á kostnaðarverði eða áætluðu markaðsverði í árslok.

12. **Verðbréf með föstum tekjum**

Verðbréf með föstum tekjum samanstanda af skuldabréfum og öðrum verðbréfum með föstum vöxtum eða tiltekinni vaxtaviðmiðun. Verðbréfin eru færð til eignar miðað við upphaflega kaupkröfu. Í árslok er metin þörf á niðurfærslu og ef hún er talin nauðsynleg þá er bókfært verð fært niður í áætlað markaðsverð.

13. **Veðlán**

Veðlán samanstanda af skuldabréfum með veði í fasteignum. Þau eru færð til eignar með sama hætti og önnur verðbréf með föstum tekjum.

14. **Afleiðusamningar**

Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga er ekki með neina afleiðu-, skipta- eða gjaldmiðlasamninga í árslok 2013.

Skýringar

15. Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við skráð gengi Seðlabanka Íslands í árslok. Gengismunur sem myndast er færður meðal fjárfestingartekna. Skráð kaupgengi Seðlabanka Íslands greinist þannig í árslok:

	Mynt	Árslokagengi	
		31.12.2013	31.12.2012
Evra.....	EUR	158,06	169,33
Bandaríkjadóllar.....	USD	114,76	128,43
Japanskt jen.....	JPY	1,09	1,49
Svissneskur franki.....	CHF	128,83	140,25
Sterlingspund.....	GBP	189,75	207,65
Sænsk króna.....	SEK	17,90	19,70
Dönsk króna.....	DKK	21,19	22,69
Norsk króna.....	NKK	18,86	22,98

16. Kröfur

Kröfur á launagreiðendur og aðrar kröfur eru færðar á nafnverði.

17. Viðskiptaskuldir

Viðskiptaskuldir eru færðar á nafnverði að teknu tilliti til gengismunar.

III) Sundurliðanir

18. Sérstök aukaframlög

Sérstök aukaframlög greinast þannig:

	Sameign	Séreign	Samtals	Samtals
			2013	2012
Hlutdeild launagreiðenda í lífeyrisgreiðslum skv. samþykktum.....	328.580.820		328.580.820	
Greitt inn á skuldbindingar (réttindasafn L140, LA).....	21.000.000		21.000.000	
Greitt inn á skuldbindingar (réttindasafn L700, LsV).....	163.000.000		163.000.000	
Framlag ríkissjóðs til jöfnunar örorkubyrdi skv. reglugerð.....	57.607.068		57.607.068	48.617.753
	<u>570.187.888</u>	<u>0</u>	<u>570.187.888</u>	<u>48.617.753</u>

19. Lífeyrir

Lífeyrir greinist þannig: (rétt er að hafa í huga að lífeyrir í B-deild var greiddur aðeins í 6 mánuði á árinu 2013)

	Sameign	Séreign	Samtals	Samtals
			2013	2012
Ellilífeyrir.....	1.083.147.757	24.661.309	1.107.809.066	599.132.482
Makalífeyrir.....	117.935.527	0	117.935.527	35.809.300
Örorkulífeyrir.....	503.824.871	535.929	504.360.800	310.133.143
Barnalífeyrir.....	50.109.388	0	50.109.388	37.813.056
Erfðagreiðslur.....	0	290.000	290.000	1.219.569
Fyrirfram greiddur lífeyrir.....	0	24.484.446	24.484.446	53.835.524
	<u>1.755.017.543</u>	<u>49.971.684</u>	<u>1.804.989.227</u>	<u>1.037.943.074</u>

20. Tekjur (gjöld) af eignarhlutum

Tekjur (gjöld) af eignarhlutum greinast þannig:

	Sameign	Séreign	Samtals	Samtals
			2013	2012
Af innlendum hlutabréfum.....	1.484.791.532	3.110.225	1.487.901.757	418.357.317
Af erlendum hlutabréfum.....	125.296.871	2.487.156	127.784.027	(8.729.975)
	<u>1.610.088.403</u>	<u>5.597.381</u>	<u>1.615.685.784</u>	<u>409.627.342</u>

Skýringar

21. Vaxtatekjur og gengismunur

Vaxtatekjur og gengismunur greinast þannig:

	Sameign		Séreign		Samtals
	Innlend	Erlend	Innlend	Erlend	31.12.2013
Af verðb. með breytilegar tekjur.....	752.274.905	219.352.666	35.460.315	9.412.411	1.016.500.297
Af verðb. með fastar tekjur.....	3.232.628.911	(40.673.649)	24.580.501	(2.147.658)	3.214.388.105
Af veðlánnum.....	500.588.657	0	0	0	500.588.657
Af bankainnistæðum.....	97.780.157	0	8.079.807	171.181	106.031.145
Af kröfum.....	14.126.378	0	0	0	14.126.378
	<u>4.597.399.008</u>	<u>178.679.017</u>	<u>68.120.623</u>	<u>7.435.934</u>	<u>4.851.634.582</u>
Samtals.....		<u>4.776.078.025</u>		<u>75.556.557</u>	

Samanburðarfjárhæðir fyrra árs greinast þannig:

	Sameign		Séreign		Samtals
	Innlend	Erlend	Innlend	Erlend	31.12.2012
Af verðb. með breyt. tekjur.....	286.530.276	1.495.969.490	26.086.317	27.681.725	1.836.267.808
Af verðb. með fastar tekjur.....	2.629.615.352	0	27.657.159	0	2.657.272.511
Af veðlánnum.....	545.573.800	0	0	0	545.573.800
Af bankainnistæðum.....	305.347.001	0	40.209.662	0	345.556.663
Af afleiðusamningum.....	(9.873.797)	0	0	0	(9.873.797)
Af kröfum.....	11.533.815	0	705	0	11.534.520
	<u>3.768.726.447</u>	<u>1.495.969.490</u>	<u>93.953.843</u>	<u>27.681.725</u>	<u>5.386.331.505</u>
Samtals.....		<u>5.264.695.937</u>		<u>121.635.568</u>	

22. Verðbréf með breytilegum tekjum

Verðbréf með breytilegum tekjum greinast þannig:

	Sameign		Séreign		Samtals
	Innlend	Erlend	Innlend	Erlend	31.12.2013
Framtakssjóðir.....	61.846.354	6.557.468.679	0	0	6.619.315.033
Hlutabréfasjóðir.....	2.624.050.210	5.343.076.529	176.137.337	288.593.055	8.431.857.131
Hlutabréf 1).....	5.992.399.441	186.863.220	9.433.641	5.935.258	6.194.631.560
Skuldabréfasjóðir.....	6.125.640.078	15.069.562	0	0	6.140.709.640
Vogunarsjóðir.....	0	650.345	0	0	650.345
Hlutabréfatengd skuldabréf.....	310.485.245	0	0	0	310.485.245
Peningamarkaðssjóðir.....	2.711.209	0	0	0	2.711.209
Áhættusjóðir.....	1.561.387	0	0	0	1.561.387
	<u>15.118.693.924</u>	<u>12.103.128.335</u>	<u>185.570.978</u>	<u>294.528.313</u>	<u>27.701.921.550</u>
Samtals.....		<u>27.221.822.259</u>		<u>480.099.291</u>	

Samanburðarfjárhæðir fyrra árs greinast þannig:

	Sameign		Séreign		Samtals
	Innlend	Erlend	Innlend	Erlend	31.12.2012
Framtakssjóðir.....	34.431.437	6.879.357.088	0	0	6.913.788.525
Hlutabréfasjóðir.....	329.944.768	3.886.823.886	35.782.324	278.478.702	4.531.029.680
Hlutabréf 1).....	4.364.198.402	99.079.128	4.800.199	3.485.289	4.471.563.018
Skuldabréfasjóðir.....	4.691.661.760	116.753.884	63.863.287	0	4.872.278.931
Vogunarsjóðir.....	140.689.717	1.465.515	0	0	142.155.232
Hlutabréfatengd skuldabréf.....	103.912.412	0	0	0	103.912.412
Kauphallarsjóðir.....	0	103.340.686	0	0	103.340.686
Peningamarkaðssjóðir.....	2.664.305	0	0	0	2.664.305
Áhættusjóðir.....	1.561.387	0	0	0	1.561.387
	<u>9.669.064.188</u>	<u>11.086.820.187</u>	<u>104.445.810</u>	<u>281.963.991</u>	<u>21.142.294.176</u>
Samtals.....		<u>20.755.884.375</u>		<u>386.409.801</u>	

1) Eignarhlutdeild í einstökum hlutafélögum er undir 2% og bókfært verð undir 0,5% af hreinni eign til greiðslu lífeyris, nema í eftirfarandi tilvik:

	Eignarhlutdeild	Markaðsverð	31.12.2013	31.12.2012
Framtakssjóður Íslands slhf.....	2,8%	Óskráð	1.291.330.365	1.299.399.651
Íslensk verðbréf hf.....	14,5%	Óskráð	289.214.774	289.214.774

Skýringar

23. Verðbréf með föstum tekjum

Verðbréf með föstum tekjum greinast þannig:

	Sameign		Séreign		Samtals 31.12.2013
	Innlend	Erlend	Innlend	Erlend	
Skuldabréf með ríkisábyrgð.....	34.077.984.449	740.775.341	531.838.264	0	35.350.598.054
Skuldabréf sveitarfélaga.....	7.080.781.730	0	1.537.106	0	7.082.318.836
Skuldabréf fyrirtækja.....	4.992.139.509	51.436.359	21.706.303	29.226.435	5.094.508.606
Skuldabréf lánastofnana.....	1.438.499.638	0	11.464.679	0	1.449.964.317
	<u>47.589.405.326</u>	<u>792.211.700</u>	<u>566.546.352</u>	<u>29.226.435</u>	<u>48.977.389.813</u>
Samtals.....		<u>48.381.617.026</u>		<u>595.772.787</u>	
Áætlað markaðsverð.....	48.648.740.199	912.229.503	595.772.787	0	50.156.742.489
Samtals.....		<u>49.560.969.702</u>		<u>595.772.787</u>	

Samanburðarfjárhæðir fyrra árs greinast þannig:

	Sameign		Séreign		Samtals 31.12.2012
	Innlend	Erlend	Innlend	Erlend	
Skuldabréf með ríkisábyrgð.....	27.437.523.730	417.661.295	607.231.846	0	28.462.416.871
Skuldabréf sveitarfélaga.....	6.549.843.167	0	414.320	0	6.550.257.487
Skuldabréf fyrirtækja.....	3.064.797.881	54.577.599	17.050.110	13.036.478	3.149.462.068
Skuldabréf lánastofnana.....	730.272.391	0	10.943.755	0	741.216.146
	<u>37.782.437.169</u>	<u>472.238.894</u>	<u>635.640.031</u>	<u>13.036.478</u>	<u>38.903.352.572</u>
Samtals.....		<u>38.254.676.063</u>		<u>648.676.509</u>	
Áætlað markaðsverð.....	43.324.533.367	561.383.827	635.640.031	13.036.478	44.534.593.703
Samtals.....		<u>43.885.917.194</u>		<u>648.676.509</u>	

24. Niðurfærsla verðbréfa

Bókfært verð óskráðra bréfa hefur verið fært niður varúðarniðurfærslu sem byggir á mati stjórnenda sjóðsins á því hvað viðkomandi skuldari getur greitt og verðmæti þeirra trygginga sem að baki liggja. Niðurfærslan er ekki endanleg afskrift, heldur er myndaður mótreikningur til að mæta hugsanlegu tapi sem kann að myndast í framtíðinni. Breyting á niðurfærslu á árinu greinist þannig:

Breyting á niðurfærslu á árinu greinist þannig:

	Sameign	Séreign	Samtals 2013	Samtals 2012
Staða í ársbyrjun.....	2.461.309.377	0	2.461.309.377	2.304.760.986
Staða í B deild við sameiningu.....	410.384.989	0	410.384.989	0
(Tekjufært) gjaldfært á árinu.....	(115.939.502)	0	(115.939.502)	157.196.756
Bakfært vegna skuldajöfnunarkröfu.....	0	0	0	202.404.883
Tapað á árinu.....	(537.864.783)	0	(537.864.783)	(203.053.248)
Staða í árslok.....	<u>2.217.890.081</u>	<u>0</u>	<u>2.217.890.081</u>	<u>2.461.309.377</u>

Niðurfærslan hefur verið dregin frá fjárhæðum einstakra flokka verðbréfa og veðlana í skýringum nr. 22, 23 og 25 og greinist þannig í árslok:

	Sameign	Séreign	Samtals 31.12.2013	Samtals 31.12.2012
Skuldabréf fyrirtækja.....	1.730.663.672	0	1.730.663.672	1.986.818.869
Veðlán til sjóðfélaga.....	63.429.425	0	63.429.425	58.840.858
Hlutabréfatengd skuldabréf.....	423.796.984	0	423.796.984	415.649.650
	<u>2.217.890.081</u>	<u>0</u>	<u>2.217.890.081</u>	<u>2.461.309.377</u>

Aðrar eignir í ársreikningi þessum hafa ekki verið færðar niður um varúðarniðurfærslu.

25. Veðlán

Veðlán greinast þannig:

	Sameign	Séreign	Samtals 31.12.2013	Samtals 31.12.2012
Veðlán til sjóðfélaga.....	6.063.133.365	0	6.063.133.365	5.825.244.900
Veðlán til annarra.....	401.133.756	87.140	401.220.896	32.250.779
	<u>6.464.267.121</u>	<u>87.140</u>	<u>6.464.354.261</u>	<u>5.857.495.679</u>

Skýringar

26. Húseignir og lóðir

Húseignir og lóðir greinast þannig:

	Fasteign til eigin nota	Tölvu- búnaður	Samtals 2013	Samtals 2012
Kaupverð.....	134.335.489	2.067.916	136.403.405	135.095.468
Uppsafnaðar afskriftir.....	(14.105.225)	(991.964)	(15.097.189)	(10.550.145)
Bókfært verð í ársbyrjun.....	120.230.264	1.075.952	121.306.216	124.545.323
Keypt á árinu.....	0	0	0	1.307.937
Afskrift.....	(4.030.065)	(516.979)	(4.547.044)	(4.547.044)
Bókfært verð í árslok.....	116.200.199	558.973	116.759.172	121.306.216
Afskriftarhlutföll.....	3%	25%	3-25%	3-25%

Fasteigna- og váttryggingamat greinist þannig:

	Fasteignamat		Váttryggingamat	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
Fasteign til eigin nota.....	116.600.000	110.400.000	179.950.000	164.600.000
Innréttingar og tölvubúnaður.....			21.513.799	19.660.900
	116.600.000	110.400.000	201.463.799	184.260.900

27. Aðrar fjárfestingar

Aðrar fjárfestingar samanstanda af fullnustueignum, þ.e. fasteignum, lóðum og landsvæðum sem sjóðurinn hefur leyst til sín til fullnustu á kröfum. Eignirnar eru færðar á kostnaðarverði eða áætluðu markaðsverði í árslok. Rekstrarkostnaður og breyting á verðmæti er fært meðal annarra fjárfestingargjalda.

Breyting á öðrum fjárfestingum greinist þannig:

	Sameign	Séreign	Samtals	Samtals
			2013	2012
Staða í ársbyrjun.....	334.401.592	0	334.401.592	288.204.723
Viðbætur.....	45.277.065	0	45.277.065	85.780.123
Sala.....	(10.135.386)	0	(10.135.386)	(37.730.879)
Virðisrýrnun.....	(30.174.332)	0	(30.174.332)	(1.852.375)
Staða í árslok.....	339.368.939	0	339.368.939	334.401.592

28. Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Fjárfestingar greinast þannig eftir gjaldmiðlum.

	Mynt	Sameign	Séreign	Samtals	Samtals
				2013	2012
Íslenskar krónur.....	ISK	70.692.021.580	999.491.676	71.691.513.256	56.627.815.667
Bandaríkjadalur.....	USD	5.461.924.975	69.579.031	5.531.504.006	4.831.814.700
Danskar krónur.....	DKK	169.800.705	5.935.258	175.735.963	100.306.168
Sterlingspund.....	GBP	245.286.599	447	245.287.046	135.978.290
Norsk króna.....	NOK	33.398.960	0	33.398.960	29.302.407
Japanskt Jen.....	JPY	263.180.919	0	263.180.919	78.518.707
Svissneskur franki.....	CHF	159.311.436	0	159.311.436	147.270.354
Evrur.....	EUR	6.553.649.015	248.240.576	6.801.889.591	6.521.200.802
Senskar krónur.....	SEK	8.787.427	0	8.787.427	9.672.700
		83.587.361.616	1.323.246.988	84.910.608.604	68.481.879.795

Skýringar

29. **Kröfur**

Kröfur á laungreiðendur eru vegna ógreiddra iðgjalda í árslok.

30. **Laun til stjórnar, framkvæmdastjóra og endurskoðunarnefndar:**

Laun til stjórnar og framkvæmdastjóra greinast þannig:

	2013	2012
Elin Björg Jónsdóttir	965.274	820.818
Garðar Hilmarsson	1.930.548	889.542
Gerður Guðjónsdóttir	965.274	820.818
Jón G. Kristjánsson, framkvæmdastjóri	15.138.639	15.809.337
Karl Björnsson	965.274	1.572.906
Kristbjörg Stephensen	965.274	820.818
Salóme A. Þórisdóttir	965.274	820.818
Sverrir Björn Björnsson	20.278	0
	<u>21.915.835</u>	<u>21.555.057</u>

Laun til endurskoðunarnefndar greinast þannig:

	2013	2012
Garðar Hilmarsson	0	260.000
Gerður Guðjónsdóttir	200.000	560.000
Elin Björg Jónsdóttir	60.000	0
Stefán Aðalsteinsson	100.000	240.000
	<u>360.000</u>	<u>1.060.000</u>

31. **Þóknun til endurskoðenda greinist þannig:**

	2013	2012
Endurskoðun ársreiknings	6.292.913	9.873.243
Könnun árs hlutareiknings	2.748.857	2.482.924
Innri endurskoðun	2.386.015	3.258.217
Önnur sérfræðiaðstoð	1.648.044	1.534.678
	<u>13.075.829</u>	<u>17.149.062</u>

32. **Skuldbindingar**

Sjóðurinn hefur skuldbundið sig til þátttöku í innlendum og erlendum framtakssjóðum (private equity). Það er óvíst hvenær þessi loforð verða innkölluð og hvort þau verði innkölluð að fullu.

Óinnkallaðar skuldbindingar greinast þannig

	Mynt	31.12.2013		31.12.2012	
		Í mynt	Í ISK	Í mynt	Í ISK
Íslenskar krónur.....	ISK		3.362.236.000		622.334.594
Evrur.....	EUR	4.052.303	640.507.012	6.108.646	1.034.377.027
Bandaríkjadalur.....	USD	4.380.841	502.745.313	4.813.177	618.156.322
			<u>4.505.488.325</u>		<u>2.274.867.943</u>

Skýringar

33. Sameiningar 5 lífeyrissjóða í B-deild

Eins og fram kemur í skýringu nr. 2 hér að framan þá sameinuðust fimm lífeyrissjóðir inn í sérstaka bæjatrúðlagadeild (B-deild) hjá LSS á árinu 2013. B deildin mun innifela fimm réttindasöfn vegna þeirra sjóða sem sameinuðust, þ.e. réttindasafn L140 (áður Lífeyrissjóður Akraneskaupstaðar), réttindasafn L050 (áður Eftirlaunasjóður starfsmanna Hafnarfjarðarkaupstaðar), réttindasafn L600 (áður Lífeyrissjóður starfsmanna Húsavíkurkaupstaðar), réttindasafn L510 (áður Lífeyrissjóður Neskaupsstaðar) og réttindasafn L700 (áður Lífeyrissjóður starfsmanna Vestmannaeyjabæjar).

Bókhaldslegur samruni framangreindra sjóða við LSS átti sér stað þann 1. júlí 2013 og byggðust fjárhæðir í samruna á könnuðum árschlutareikningum allra sjóðanna. Fjárhæðir í yfirliti um breytingu á hreinni eign og sjóðstreymi taka því til sex mánaða tímabils frá samrunadegi (1. júlí 2013) til loka árs 2013. Við samrunann þann 1. júlí 2013 greindist hrein eign sjóðanna með eftirfarandi hætti:

Bókfærð staða við sameiningu 1/7 2013	L140 (LsA)	L050 (EsH)	L600 (LsH)	L510 (LN)	L700 (LsV)
Fjárfestingar.....	1.010.984.213	1.868.786.876	604.990.297	490.563.670	86.169.582
Aðrar eignir að frádregnum skuldum	(16.641.334)	225.212.011	6.788.686	6.482.095	77.245.137
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	<u>994.342.879</u>	<u>2.093.998.887</u>	<u>611.778.983</u>	<u>497.045.765</u>	<u>163.414.719</u>
Fjárfestingar samtals.....	4.061.494.638				
Aðrar eignir að frádregnum skuldum samtals.....	<u>299.086.595</u>				
Hrein eign til greiðslu lífeyris samtals	<u>4.360.581.233</u>				

Í skýringu nr. 37 er að finna tryggingafræðilega stöðu allra réttindasafna í B-deild og í deildarskiptu yfirliti er að finna sundurliðaðar upplýsingar um breytingu á hreinni eign, efnahagsreikning og sjóðstreymi allra réttindasafnanna.

34. Framlenging á tímabundinni undanþágu um tryggingafræðilegt jafnvægi

Í 39. grein laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða er kveðið á um þá megin reglu að jafnvægi skuli vera milli eigna og lífeyrisskuldbindinga þó með ákveðnum og skilgreindum vikmörkum. Sé farið út fyrir þessi vikmörk ber lífeyrissjóði að breyta samþykktum á þann veg að jafnvægi verði innan lögleyfðra vikmarka. Frá árinu 2008 hafa verið sett lög í þriggungu sem rýmka vikmörk 39. greinarinnar. Leyfilegur munur á milli eigna og skuldbindinga fyrir árið 2013 er 11%.

Niðurstaða tryggingafræðilegrar athugunar sýnir að skuldbindingar umfram eignir í A-deild í árslok 2013 voru neikvæðar um 12,5% og ber því stjórn að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum í samræmi við lög. V-deild er vel innan vikmarka með jákvæðan mun um 3,9%. Ákvæðið á ekki við um B-deild, sbr. 51. grein lífeyrissjóðslaganna, enda njóta réttindasöfn deildarinnar bakábyrgðar viðkomandi sveitarfélags.

35. Framtakssjóðir

Framtakssjóðir eru færðir til eignar sem hlutdeild í eign fé (Net Asset Value). Með eign fé er átt við eigið fé samkvæmt endurskoðuðum ársreikningum þeirra, nema í tilvikum Framtakssjóðs Íslands slhf. Þar er miðað við áætlað eigið fé byggt á verðmati starfsmanna FSÍ slhf. Ef miðað væri við eigið fé samkvæmt ársreikningi FSÍ slhf., þá væri bókfært verð 759 m.kr. lægra.

36. Samþykki ársreiknings

Ársreikningurinn var samþykktur á stjórnarfundum þann 30. apríl 2014.

Skýringar

IV) Tryggingafræðileg athugun

37. Tryggingafræðileg athugun miðað við árslok greinist þannig (í milljónum króna):

<i>A deild:</i>	Áfallin	Framtíðar	Samtals	Samtals
	skuldbinding	skuldbinding	31.12.2013	31.12.2012
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	68.611,7	0,0	68.611,7	58.874,0
Núvirði verðbréfa.....	1.776,6	0,0	1.776,6	2.539,0
Núvirði fjárfestingarkostnaðar.....	(1.094,3)	0,0	(1.094,3)	(821,0)
Núvirði framtíðariðgjalda.....	0,0	71.140,3	71.140,3	66.729,0
<i>Eignir samtals</i>	<u>69.294,0</u>	<u>71.140,3</u>	<u>140.434,3</u>	<u>127.321,0</u>
Ellilífeyrir.....	65.565,0	72.264,5	137.829,5	124.781,0
Órorkulífeyrir.....	6.364,6	7.437,3	13.801,9	12.502,0
Makalífeyrir.....	2.569,2	2.737,3	5.306,5	4.671,0
Barnalífeyrir.....	227,5	1.175,9	1.403,4	1.267,0
Rekstrarkostnaður.....	698,7	1.447,1	2.145,8	2.218,0
<i>Skuldbindingar samtals</i>	<u>75.425,0</u>	<u>85.062,1</u>	<u>160.487,1</u>	<u>145.439,0</u>
Skuldbindingar umfram eignir.....	(6.131,0)	(13.921,8)	(20.052,8)	(18.118,0)
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>(8,1%)</u>	<u>(16,4%)</u>	<u>(12,5%)</u>	<u>(12,5%)</u>
 <i>V deild:</i>				
	Áfallin	Framtíðar	Samtals	Samtals
	skuldbinding	skuldbinding	31.12.2013	31.12.2012
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	11.997,2	0,0	11.997,2	9.558,0
Núvirði verðbréfa.....	299,4	0,0	299,4	412,0
Núvirði fjárfestingarkostnaðar.....	(168,3)	0,0	(168,3)	(118,0)
Núvirði framtíðariðgjalda.....	0,0	26.450,7	26.450,7	22.215,0
<i>Eignir samtals</i>	<u>12.128,3</u>	<u>26.450,7</u>	<u>38.579,0</u>	<u>32.067,0</u>
Ellilífeyrir.....	10.194,9	21.044,4	31.239,3	26.031,0
Órorkulífeyrir.....	1.543,2	2.842,6	4.385,8	3.678,0
Makalífeyrir.....	235,1	488,1	723,2	608,0
Barnalífeyrir.....	29,9	437,2	467,1	438,0
	61,4	262,2	323,6	312,0
<i>Skuldbindingar samtals</i>	<u>12.064,5</u>	<u>25.074,5</u>	<u>37.139,0</u>	<u>31.067,0</u>
Skuldbindingar umfram eignir.....	63,8	1.376,2	1.440,0	1.000,0
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>0,5%</u>	<u>5,5%</u>	<u>3,9%</u>	<u>3,2%</u>

Skýringar

Réttindasöfn B-deildar

B-deildin er eins og áður hefur komið fram sameining 5 lífeyrissjóða sem hver fyrir sig er með bakábyrgð viðkomandi sveitarfélags. Við sameininguna var í samþykktum LSS skilgreind jafnmörg réttindasöfn þar sem haldið er utan um iðgjöld, lífeyrisgreiðslur og skuldbindingar launagreiðenda og þeim haldið aðgreindum. Bakábyrgð viðkomandi sveitarfélags á lífeyrisgreiðslum til sjóðfélaga er þannig haldið óbreyttri. Af þessum sökum er gerð sjálfstæð tryggingafræðileg athugun fyrir hvert þessara réttinda safna. Samtala þessara réttindasafna myndar tryggingafræðilega niðurstöðu B-deildar.

B deild:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar skuldbinding	Samtals 31.12.2013
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	4.583,4	0,0	4.583,4
Núvirði verðbréfa.....	95,4	0,0	95,4
Núvirði fjárfestingarkostnaðar.....	(417,6)	0,0	(417,6)
Endurgreiðsla lífeyris.....		15.342,5	15.342,5
Núvirði framtíðariðgjalda.....	0,0	723,0	723,0
<i>Eignir samtals</i>	<u>4.261,2</u>	<u>16.065,5</u>	<u>20.326,7</u>
Ellilífeyrir.....	19.508,0	1.571,4	21.079,4
Örorkulífeyrir.....	783,9	136,4	920,3
Makalífeyrir.....	4.162,6	495,2	4.657,8
Barnalífeyrir.....	8,8	3,3	12,1
Rekstrarkostnaður.....	559,3	67,0	626,3
<i>Skuldbindingar samtals</i>	<u>25.022,6</u>	<u>2.273,3</u>	<u>27.295,9</u>
Samtals eignir umfram skuldbindingar.....	<u>(20.761,4)</u>	<u>13.792,2</u>	<u>(6.969,2)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>(83,0%)</u>	<u>606,7%</u>	<u>(25,5%)</u>
Ef ekki er tekið tillit til endurgreiðslna launagreiðenda á greiddum lífeyri samkv. samþykktum verður tryggingafræðileg staða eftirfarandi:			
Samtals eignir umfram skuldbindingar.....	<u>(20.761,4)</u>	<u>(1.550,3)</u>	<u>(22.311,7)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>(83,0%)</u>	<u>(68,2%)</u>	<u>(81,7%)</u>

Skýringar

Réttindasöfn B-deildar

L050 - ESH:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar skuldbinding	Samtals 31.12.2013	Samtals 31.12.2012
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	2.130,6		2.130,6	1.974,0
Núvirði verðbréfa.....	44,3		44,3	103,0
Núvirði fjárfestingarkostnaðar.....	(193,5)		(193,5)	(194,0)
Endurgreiðsla lífeyris.....		7.091,3	7.091,3	7.780,0
Núvirði framtíðariðgjalda.....		472,5	472,5	572,0
<i>Eignir samtals</i>	<u>1.981,4</u>	<u>7.563,8</u>	<u>9.545,2</u>	<u>10.235,0</u>
Ellilífeyrir.....	8.754,4	1.072,2	9.826,6	9.671,0
Örorkulífeyrir.....	392,0	118,0	510,0	414,0
Makalífeyrir.....	1.632,6	362,6	1.995,2	2.048,0
Barnalífeyrir.....	3,3	2,6	5,9	3,0
Rekstrarkostnaður.....	244,3	45,9	290,2	294,0
<i>Skuldbindingar samtals</i>	<u>11.026,6</u>	<u>1.601,3</u>	<u>12.627,9</u>	<u>12.430,0</u>
Samtals eignir umfram skuldbindingar.....	<u>(9.045,2)</u>	<u>5.962,5</u>	<u>(3.082,7)</u>	<u>(2.197,0)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>(82,0%)</u>	<u>372,4%</u>	<u>(24,4%)</u>	<u>(17,7%)</u>
Ef ekki er tekið tillit til endurgreiðslna launagreiðenda á greiddum lífeyri samkv. samþykktum verður tryggingafræðileg staða eftirfarandi:				
Samtals eignir umfram skuldbindingar.....	<u>(9.045,2)</u>	<u>(1.128,8)</u>	<u>(10.174,0)</u>	<u>(9.975,0)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>(82,0%)</u>	<u>(70,5%)</u>	<u>(80,6%)</u>	<u>(80,3%)</u>

L140- LsA:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar skuldbinding	Samtals 31.12.2013	Samtals 31.12.2012
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	979,0		979,0	994,0
Núvirði verðbréfa.....	20,4		20,4	21,9
Núvirði fjárfestingarkostnaðar.....	(84,8)		(84,8)	(128,0)
Endurgreiðsla lífeyris.....		3.184,7	3.184,7	3.319,7
Núvirði framtíðariðgjalda.....		97,6	97,6	126,0
<i>Eignir samtals</i>	<u>914,6</u>	<u>3.282,3</u>	<u>4.196,9</u>	<u>4.333,6</u>
Ellilífeyrir.....	4.578,0	207,6	4.785,6	4.702,6
Örorkulífeyrir.....	155,9	8,6	164,5	903,2
Makalífeyrir.....	957,1	18,6	975,7	174,2
Barnalífeyrir.....	2,8	0,0	2,8	0,2
Rekstrarkostnaður.....	120,2	7,0	127,2	213,4
<i>Skuldbindingar samtals</i>	<u>5.814,0</u>	<u>241,8</u>	<u>6.055,8</u>	<u>5.993,6</u>
Samtals eignir umfram skuldbindingar.....	<u>(4.899,4)</u>	<u>3.040,5</u>	<u>(1.858,9)</u>	<u>(1.660,0)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>(84,3%)</u>	<u>1257,4%</u>	<u>(30,7%)</u>	<u>(27,7%)</u>
Ef ekki er tekið tillit til endurgreiðslna launagreiðenda á greiddum lífeyri samkv. samþykktum verður tryggingafræðileg staða eftirfarandi:				
Samtals eignir umfram skuldbindingar.....	<u>(4.899,4)</u>	<u>(144,2)</u>	<u>(5.043,6)</u>	<u>(4.979,7)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>(84,3%)</u>	<u>(59,6%)</u>	<u>(83,3%)</u>	<u>(83,1%)</u>

Skýringar

L510 - LsN:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar skuldbinding	Samtals 31.12.2013	Samtals 31.12.2012
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	511,9		511,9	491,5
Núvirði verðbréfa.....	10,7		10,7	23,7
Núvirði fjárfestingarkostnaðar.....	(30,0)		(30,0)	(60,2)
Endurgreiðsla lífeyris.....		967,6	967,6	1.035,0
Núvirði framtíðariðgjalda.....		14,0	14,0	33,9
<i>Eignir samtals</i>	<u>492,6</u>	<u>981,6</u>	<u>1.474,2</u>	<u>1.523,8</u>
Ellilífeyrir.....	1.383,5	32,1	1.415,6	1.420,5
Örorkulífeyrir.....	25,6	1,2	26,8	32,5
Makalífeyrir.....	460,7	3,3	464,0	448,7
Barnalífeyrir.....	0,0	0,0	0,0	0,1
Rekstrarkostnaður.....	43,8	1,2	45,0	90,3
<i>Skuldbindingar samtals</i>	<u>1.913,6</u>	<u>37,8</u>	<u>1.951,4</u>	<u>1.992,1</u>
Samtals eignir umfram skuldbindingar.....	<u>(1.421,0)</u>	<u>943,8</u>	<u>(477,2)</u>	<u>(468,3)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>(74,3%)</u>	<u>2496,8%</u>	<u>(24,5%)</u>	<u>(23,5%)</u>
Ef ekki er tekið tillit til endurgreiðslna launagreiðenda á greiddum lífeyri samkv. samþykktum verður tryggingafræðileg staða eftirfarandi:				
Samtals eignir umfram skuldbindingar.....	<u>(1.421,0)</u>	<u>(23,8)</u>	<u>(1.444,9)</u>	<u>(1.503,3)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>(74,3%)</u>	<u>(63,0%)</u>	<u>(74,0%)</u>	<u>(75,5%)</u>

L600 - LSH:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar skuldbinding	Samtals 31.12.2013	Samtals 31.12.2012
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	617,9		617,9	606,4
Núvirði verðbréfa.....	12,9		12,9	18,7
Núvirði fjárfestingarkostnaðar.....	(43,6)		(43,6)	(71,4)
Endurgreiðsla lífeyris.....		1.698,7	1.698,7	1.763,1
Núvirði framtíðariðgjalda.....		40,1	40,1	49,8
<i>Eignir samtals</i>	<u>587,2</u>	<u>1.738,8</u>	<u>2.326,0</u>	<u>2.366,6</u>
Ellilífeyrir.....	2.003,1	82,2	2.085,3	2.043,3
Örorkulífeyrir.....	77,9	3,8	81,7	82,8
Makalífeyrir.....	454,5	46,6	501,1	504,9
Barnalífeyrir.....	0,0	0,0	0,0	
Rekstrarkostnaður.....	61,2	4,2	65,4	107,1
<i>Skuldbindingar samtals</i>	<u>2.596,7</u>	<u>136,8</u>	<u>2.733,5</u>	<u>2.738,1</u>
Samtals eignir umfram skuldbindingar.....	<u>(2.009,5)</u>	<u>1.602,0</u>	<u>(407,5)</u>	<u>(371,5)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>(77,4%)</u>	<u>1171,1%</u>	<u>(14,9%)</u>	<u>(13,6%)</u>
Ef ekki er tekið tillit til endurgreiðslna launagreiðenda á greiddum lífeyri samkv. samþykktum verður tryggingafræðileg staða eftirfarandi:				
Samtals eignir umfram skuldbindingar.....	<u>(2.009,5)</u>	<u>(96,7)</u>	<u>(2.106,2)</u>	<u>(2.134,6)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>(77,4%)</u>	<u>(70,7%)</u>	<u>(77,1%)</u>	<u>(78,0%)</u>

Skýringar

L700 - LSV:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar skuldbinding	Samtals 31.12.2013	Samtals 31.12.2012
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	344,0		344,0	75,6
Núvirði verðbréfa.....	7,2		7,2	
Núvirði fjárfestingarkostnaðar.....	(65,7)		(65,7)	
Endurgreiðsla lífeyris.....		2.400,2	2.400,2	2.455,1
Núvirði framtíðariðgjalda.....		98,8	98,8	117,5
<i>Eignir samtals</i>	<u>285,6</u>	<u>2.499,0</u>	<u>2.784,6</u>	<u>2.648,2</u>
Ellilífeyrir.....	2.789,0	177,3	2.966,3	3.252,0
Örorkulífeyrir.....	132,5	4,8	137,3	162,8
Makalífeyrir.....	657,7	64,1	721,8	675,4
Barnalífeyrir.....	2,7	0,7	3,4	1,6
Rekstrarkostnaður.....	89,8	8,7	98,5	91,7
<i>Skuldbindingar samtals</i>	<u>3.671,7</u>	<u>255,6</u>	<u>3.927,3</u>	<u>4.183,5</u>
Samtals eignir umfram skuldbindingar.....	(3.386,2)	2.243,4	(1.142,7)	(1.535,3)
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>(92,2%)</u>	<u>877,7%</u>	<u>(29,1%)</u>	<u>(36,7%)</u>
Ef ekki er tekið tillit til endurgreiðslna launagreiðenda á greiddum lífeyri samkv. samþykktum verður tryggingafræðileg staða eftirfarandi:				
Samtals eignir umfram skuldbindingar.....	(3.386,2)	(156,8)	(3.542,9)	(3.990,4)
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>(92,2%)</u>	<u>(61,3%)</u>	<u>(90,2%)</u>	<u>(95,4%)</u>

Kennitölur LSS sameiginlegt 2013

	2013	2012	2011	2010	2009
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	8,1%	8,8%	9,0%	3,9%	10,1%
Hrein raunávöxtun.....	4,3%	4,1%	3,6%	1,3%	1,4%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	2,9%	(0,5%)	(1,1%)	(0,4%)	0,7%

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga

Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	21,1%	16,3%	13,5%	13,1%	18,4%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	12,3%	14,6%	14,7%	12,3%	12,0%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	55,1%	54,5%	56,2%	56,4%	48,6%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	2,3%	2,4%	1,0%	1,5%	2,1%
Veðlán.....	7,8%	8,6%	11,0%	12,7%	14,5%
Bankainnistæður.....	1,0%	3,1%	3,1%	3,1%	4,4%
Aðrar fjárfestingar.....	0,4%	0,5%	0,5%	0,9%	0,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum.....	84,4%	82,7%	82,8%	81,7%	78,3%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	15,6%	17,3%	17,2%	18,3%	21,7%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Fjöldi

Fjöldi þeirra sem áunnu sér réttindi á árinu.....	23.103	24.057	22.997	23.495	22.694
Fjöldi sjóðfélaga (meðaltal virkra)	14.838	14.483	14.469	13.380	12.490
Fjöldi lífeyrisþega (meðatal)	3.955	2.330	1.950	1.702	1.487

Hlutfallsleg skipting lífeyris

Ellilífeyrir.....	61,4%	57,7%	49,5%	50,0%	54,9%
Örorkulífeyrir.....	27,9%	29,9%	31,1%	32,6%	28,2%
Barnalífeyrir.....	2,8%	3,6%	4,4%	4,6%	3,8%
Makalífeyrir.....	6,5%	3,5%	3,8%	4,2%	3,4%
Erfðagreiðslur.....	0,0%	0,1%	0,0%	0,3%	0,5%
Fyrirframgreiddur lífeyrir.....	1,4%	5,2%	11,2%	8,4%	9,2%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,1%</u>	<u>100,0%</u>

Rekstur

Rekstrarkostnaður í hlutfalli af hreinni eign.....	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%
Lífeyrisbyrði samtryggingaelda (lífeyrir í hlutfalli af iðgjöldum).....	23,0%	14,0%	12,7%	11,2%	9,5%

Deildaskipt yfirlit

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris samtryggingadeild árið 2013

	Deild A	Deild V	Deild B	Samtals A V og B	Samtals 2012 A og V
Iðgjöld					
Iðgjöld sjófélaga	1.440.373.506	489.593.579	16.196.749	1.946.163.834	1.764.273.416
Iðgjöld laungreiðenda	4.323.689.686	1.133.793.727	45.978.490	5.503.461.903	5.170.833.225
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	4.376.929	10.748.784	(8.077.698)	7.048.015	(222.840.935)
Sérstök aukaframlög	35.731.327	13.587.107	520.869.454	570.187.888	48.617.753
	5.804.171.448	1.647.723.197	574.966.995	8.026.861.640	6.760.883.459
Lífeyrir					
Lífeyrir	(1.196.297.939)	(76.624.241)	(482.095.363)	(1.755.017.543)	(947.735.947)
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	(52.426.957)	(8.511.698)	(634.005)	(61.572.660)	(1.520.939)
	(1.248.724.896)	(85.135.939)	(482.729.368)	(1.816.590.203)	(949.256.886)
Fjárfestingartekjur					
Tekjur (gjöld) af eignarhlutum	1.355.599.140	228.790.948	25.698.315	1.610.088.403	413.999.915
Vaxtatekjur og gengismunur	4.015.785.845	677.763.377	82.528.803	4.776.078.025	5.264.695.937
Breytingar á niðurfærslu	58.983.833	9,954.983	49,895.338	118,834.154	(157,196,756)
Niðurfærð bréf ESH	0	0	(2,894,652)	(2,894,652)	0
	5,430,368,817	916,509,309	155,227,804	6,502,105,930	5,521,499,096
Fjárfestingargjöld					
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	(53,127,248)	(8,625,392)	(8,748,761)	(70,501,404)	(63,573,096)
Önnur fjárfestingargjöld	(115,545,558)	(18,759,220)	(2,747,464)	(137,052,242)	(65,545,640)
	(168,672,806)	(27,384,612)	(11,496,225)	(207,553,646)	(129,118,736)
Rekstrarkostnaður					
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	(79,690,872)	(12,938,088)	(13,123,141)	(105,752,101)	(95,359,645)
Hækkun á hreinni eign á árinu	9,737,451,694	2,438,773,867	222,846,065	12,399,071,620	11,108,647,288
Hrein eign frá fyrra ári	58,874,286,701	9,558,443,746	0	68,432,730,447	57,324,083,159
Hrein eign sameinaðra sjóða 01.07.2013	0	0	4,360,581,233	4,360,581,233	0
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris	68,611,738,395	11,997,217,613	4,583,427,298	85,192,383,300	68,432,730,447

Deildaskipt yfirlit

Efnahagsreikningur 31. desember 2013

	Deild		Deild		Deild		Samtals		Samtals	
	A	V	B	V	A	B	A	V og B	A	V og V
Fjárfestingar										
Húseignir og rekstrarfjármunir	99.381.634	17.377.538	0					116.759.172		121.306.216
<i>Aðrar fjárfestingar</i>										
Verðbréf með breytilegum tekjum	22.473.438.473	3.929.629.801	818.753.985					27.221.822.259		20.755.884.375
Verðbréf með föstum tekjum	38.635.094.002	6.755.602.483	2.990.920.541					48.381.617.026		38.254.676.063
Veðlán	5.277.306.675	922.772.081	264.188.365					6.464.267.121		5.857.495.679
Bankaminstæður	696.144.871	121.725.549	245.656.679					1.063.527.099		1.910.266.437
Aðrar fjárfestingar	269.820.156	47.179.844	22.368.939					339.368.939		334.401.592
	67.351.804.178	11.776.909.757	4.341.888.509					83.470.602.444		67.112.724.146
Kröfur										
Kröfur á launagreiðendur	67.451.185.812	11.794.287.295	4.341.888.509					83.587.361.616		67.234.030.362
Aðrar kröfur	625.182.055	109.317.230	268.624.366					1.003.123.651		657.970.460
	154.768.544	27.062.307	127.038					181.957.889		56.917.718
	779.950.599	136.379.536	268.751.404					1.185.081.540		714.888.178
Aðrar eignir										
Sjóður og veltúnlán	475.406.339	83.127.952	43.296.164					601.830.455		554.747.089
Eignir samtals										
	68.706.542.750	12.013.794.784	4.653.936.077					85.374.273.611		68.503.665.629
Viðskiptaskuldir										
Aðrar skuldir	94.804.355	16.577.170	70.508.779					181.890.304		70.935.182
Skuldir samtals										
	94.804.355	16.577.170	70.508.779					181.890.304		70.935.182
Hrein eign til greiðslu lífeyris	68.611.738.395	11.997.217.613	4.583.427.298					85.192.383.307		68.432.730.447

Deildaskipt yfirlit

Sjóðstreymi árið 2013

	Deild		Deild		Deild		Samtals	
	A	V	B	V	A og B	A og V	A og V	
Inngreiðslur								
Iðgjöld	6.345.200.593	1.030.165.227	492.575.941		7.867.941.761		6.600.035.297	
Fjárfestingartekjur.....	2.060.461.937	334.523.111	57.044.047		2.452.029.095		2.487.037.409	
Afborganir verðbréfa.....	1.661.194.729	269.700.700	48.235.323		1.979.130.752		1.574.707.718	
Seld verðbréf með breytilegum tekjum.....	4.379.176.904	710.974.492	587.746.255		5.677.897.651		3.052.136.393	
Seld verðbréf með föstum tekjum.....	2.674.272.988	434.177.454	21.710.607		3.130.161.049		3.290.429.588	
Seldar aðrar fjárfestingar.....	0	0	0		0		37.730.879	
Aðrar inngreiðslur.....	0	0	0		0		(58.596.595)	
	17.120.307.151	2.779.540.984	1.207.312.173		21.107.160.309		16.983.480.689	
Utgreiðslur								
Lífeyrir.....	(1.147.551.832)	(186.309.003)	(482.729.368)		(1.816.590.203)		(949.256.886)	
Fjárfestingargjöld.....	(168.672.806)	(27.384.612)	(11.496.225)		(207.553.646)		(127.266.361)	
Rekstrarkostnaður án afskrifa.....	(75.815.757)	(12.266.156)	(13.123.141)		(101.205.054)		(90.812.601)	
Aðrar útgreiðslur.....	(72.668.762)	(11.798.025)	(9.942.304)		(94.409.087)		0	
	(1.464.709.157)	(237.757.796)	(517.291.038)		(2.219.757.990)		(1.167.335.848)	
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu	15.655.597.994	2.541.783.189	690.021.135		18.887.402.319		15.816.144.841	
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting								
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum	(7.287.143.547)	(1.177.191.410)	(449.292.847)		(8.913.627.805)		(5.671.320.638)	
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	(8.933.114.629)	(1.450.322.007)	(322.246.961)		(10.705.683.597)		(9.771.962.123)	
Ný veðlán og útlán	(377.009.592)	(61.208.809)	0		(438.218.401)		(81.750.000)	
Lækkun (hækkun) á bankainnistræðum	939.850.788	152.545.228	(152.705.858)		939.690.158		(314.441.907)	
Aðrar fjárfestingar, (hækkun)	0	0	0		0		(85.780.123)	
Húseignir og rekstrarfjármunir	0	0	0		0		(1.307.937)	
	(15.657.416.980)	(2.536.176.999)	(924.245.666)		(19.117.839.645)		(15.926.562.728)	
Hækkun (lækkun) á sjóði og veltímlánum	(1.818.986)	5.606.191	(234.224.531)		(230.437.329)		(110.417.887)	
Sjóður og veltímlán í ársbyrjun	477.261.962	77.485.127	0		554.747.089		665.164.976	
Sjóður og veltí. við sam. sjóða 01.07.2013			277.520.695		277.520.695			
Sjóður og veltímlán í árslok	475.442.976	83.091.318	43.296.164		601.830.455		554.747.089	

Deildaskipt yfirlit

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris 2013 séreignadeild

	Séreign			Samtals 2013	Samtals 2012
	Leið 1	Leið 2	Leið 3		
Iðgjöld					
Iðgjöld sjóðfélaga	18.559.918	7.228.893	5.372.914	31.161.725	34.660.888
Iðgjöld launagreiðenda	26.910.880	7.354.507	10.861.823	45.127.210	49.207.567
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(7.369.521)	5.073.899	13.570.514	11.274.892	40.859
Sérstök aukaframlög	0	0	0	0	0
	38.101.277	19.657.299	29.805.251	87.563.827	83.909.314
Lífeyrir					
Lífeyrir	(34.977.941)	(7.420.091)	(7.573.652)	(49.971.684)	(36.371.603)
Fyrirfram greiddur lífeyrir	0	0	0	0	(53.835.524)
	(34.977.941)	(7.420.091)	(7.573.652)	(49.971.684)	(90.207.127)
Fjárfestingartekjur					
Tekjur (gjöld) af eignarhlutum	4.603.643	993.738	0	5.597.381	(4.372.573)
Vaxtatekjur og gengismunur	51.322.516	11.775.543	12.458.498	75.556.557	121.635.568
	55.926.159	12.769.281	12.458.498	81.153.938	117.262.995
Fjárfestingargjöld					
Önnur fjárfestingargjöld	(2.649.625)	(696.572)	0	(3.346.197)	(3.126.565)
	(2.649.625)	(696.572)	0	(3.346.197)	(3.126.565)
Rekstrararkostnaður					
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	(560.656)	(260.487)	(247.535)	(1.068.678)	(1.253.000)
Önnur gjöld					
Gjald í ríkissjóð	0	0	0	0	931.169
Hækkun á hreinni eign á árinu	55.839.214	24.049.430	34.442.562	114.331.206	107.516.786
Hrein eign frá fyrra ári	802.753.039	235.541.519	212.232.679	1.250.527.237	1.143.010.321
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris	858.592.253	259.590.949	246.675.241	1.364.858.443	1.250.527.107

Deildaskipt yfirlit

Efnahagsreikningur 31. desember 2013

Fjárfestingar

	Séreign			Samtals	
	Leið 1	Leið 2	Leið 3	31.12.2013	31.12.2012
Húseignir og rekstrarfjármunir	0	0	0	0	0
<i>Aðrar fjárfestingar</i>					
Verðbréf með breytilegum tekjum	390.501.840	89.597.451	0	480.099.291	386.409.801
Verðbréf með föstum tekjum	446.006.411	149.766.376	0	595.772.787	648.676.509
Veðlán	87.140	0	0	87.140	0
Bankainnistöður	0	0	247.287.770	247.287.770	212.763.123
	836.595.391	239.363.827	247.287.770	1.323.246.988	1.247.849.433
	836.595.391	239.363.827	247.287.770	1.323.246.988	1.247.849.433

Kröfur

Kröfur á launagreiðendur	1.217.775	306.037	0	1.523.812	255.660
Aðrar kröfur	0	0	248.006	248.006	2.045.387
	1.217.775	306.037	248.006	1.771.818	2.301.047

Aðrar eignir

Sjóður og veltinnlán	23.189.550	20.921.261	0	44.110.811	15.252.696
	861.002.716	260.591.125	247.535.776	1.369.129.617	1.265.403.176

Eignir samtals

Viðskiptaskuldir

Aðrar skuldir	2.410.463	1.000.176	860.535	4.271.174	14.875.939
	2.410.463	1.000.176	860.535	4.271.174	14.875.939

Skuldir samtals

Hrein eign til greiðslu lífeyris	858.592.253	259.590.949	246.675.241	1.364.858.443	1.250.527.237
--	-------------	-------------	-------------	---------------	---------------

46,7%
53,3%
0,0%

Deildaskipt yfirlit

Sjóðstreymi árið 2013 - Séreignadeild

	Séreign			Samtals 2013	Samtals 2012
	Leið 1	Leið 2	Leið 3		
Inngreiðslur					
Iðgjöld	38.101.277	19.657.299	29.805.251	87.563.827	83.908.194
Fjárfestingartekjur.....	3.618.508	893.248	12.458.498	16.970.254	16.581.965
Afborganir verðbréfa.....	28.694.750	9.091.952	0	37.786.702	37.218.204
Seld verðbréf með breytilegum tekjum.....	71.562.805	24.075.686	0	95.638.491	58.818.982
Seld verðbréf með föstum tekjum.....	63.327.593	3.963.531	0	67.291.124	28.498.770
Aðrar inngreiðslur.....	0	0	0	0	4.584.538
	205.304.933	57.681.716	42.263.749	305.250.398	229.610.653
Útgreiðslur					
Lífeyrit.....	(34.977.941)	(7.420.091)	(7.573.652)	(49.971.684)	(90.207.127)
Fjárfestingargjöld.....	(93.956)	(50.888)	0	(144.844)	(108.519)
Rekstrarkostnaður án afskrifta.....	(3.210.281)	(957.059)	(247.535)	(4.414.875)	(3.018.046)
Aðrar útgreiðslur.....	(10.091.259)	(66.362)	82.085	(10.075.536)	(4.770.733)
	(48.373.437)	(8.494.400)	(7.739.102)	(64.606.939)	(98.104.425)
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annari fjárfestingu	156.931.496	49.187.316	34.524.647	240.643.459	131.506.228
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting					
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum	(118.135.391)	(23.726.330)	0	(141.861.721)	(56.730.374)
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	(26.632.157)	(8.766.819)	0	(35.398.976)	(65.021.475)
Ný veðlán og útlán	0	0	0	0	0
Lækkun (hækkun) á bankainnistöðum	0	0	(34.524.647)	(34.524.647)	(16.961.236)
Aðrar fjárfestingar, (hækkun)	0	0	0	0	0
	(144.767.548)	(32.493.149)	(34.524.647)	(211.785.344)	(138.713.085)
Hækkun (lækkun) á sjóði og veltinnlánum	12.163.948	16.694.167	0	28.858.115	(7.206.857)
Sjóður og veltinnlán í ársbyrjun	11.025.602	4.227.094	0	15.252.696	22.459.553
Sjóður og veltinnlán í árslok	23.189.550	20.921.261	0	44.110.811	15.252.696

Deildaskipt yfirlit

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris B-deild frá 1 júlí til 31. desember 2013

	Réttindasafn					B-deild Samtals
	L 140 (LSA)	L 050 (ESH)	L 600 (LSH)	L 510 (LSN)	L 700 (LSV)	
Iðgjöld						
Iðgjöld sjóðfélaga	2.423.456	10.519.982	717.071	554.526	1.981.714	16.196.749
Iðgjöld launagreiðenda	6.073.735	30.825.248	2.551.706	1.548.140	4.979.661	45.978.490
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(645.898)	0	(7.431.800)	0	0	(8.077.698)
Sérstök aukaframlög	87.186.015	132.474.756	34.601.192	24.163.423	242.444.068	520.869.454
Lífeyrir	95.037.308	173.819.986	30.438.169	26.266.089	249.405.443	574.966.995
Lífeyrir	(117.814.281)	(200.605.405)	(50.057.382)	(47.605.497)	(66.012.798)	(482.095.363)
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	(143.919)	(296.714)	(91.931)	(74.813)	(26.628)	(634.005)
	(117.958.200)	(200.902.119)	(50.149.313)	(47.680.310)	(66.039.426)	(482.729.368)
Fjárfestingartekjur						
Tekjur (gjöld) af eignarhlutum	5.833.518	12.026.811	3.726.256	3.032.401	1.079.329	25.698.315
Vaxtatekjur og gengismunur	18.734.038	38.623.480	11.966.676	9.738.399	3.466.210	82.528.803
Breytingar á niðurfærslu	11.326.242	23.351.018	7.234.824	5.887.650	2.095.604	49.895.338
Niðurfærð bréf ESH	0	(2.894.652)	0	0	0	(2.894.652)
Leiðrétt vegna verðmats	(23.236.795)	3.995.126	5.558.260	19.503.810	(5.820.401)	0
	12.657.002	75.101.784	28.486.016	38.162.260	820.742	155.227.804
Fjárfestingargjöld						
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	(1.777.087)	(4.054.068)	(913.105)	(629.058)	(1.375.443)	(8.748.761)
Önnur fjárfestingargjöld	(623.674)	(1.285.813)	(398.382)	(324.201)	(115.393)	(2.747.464)
	(2.400.761)	(5.339.881)	(1.311.487)	(953.259)	(1.490.836)	(11.496.225)
Rekstrarkostnaður						
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	(2.665.630)	(6.081.102)	(1.369.657)	(943.587)	(2.063.165)	(13.123.141)
Hækkun á hreinni eign 01/07-31/12 2013	(15.330.281)	36.598.667	6.093.728	14.851.194	180.632.758	222.846.065
Hrein eign 01.07.2013, við sameiningu	994.342.879	2.093.998.887	611.778.983	497.045.765	163.414.719	4.360.581.233
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris	979.012.598	2.130.597.554	617.872.711	511.896.959	344.047.477	4.583.427.298

Deildaskipt yfirlit

Efnahagsreikningur 31. desember 2013 B-deild

	Réttindasafn					B-deild Samtals
	L 140 (LsA)	L 050 (EsH)	L 600 (LsH)	L 510 (LsN)	L 700 (LsV)	
Fjárfestingar						
Húseignir og rekstrarfjármunir	0	0	0	0	0	0
<i>Aðrar fjárfestingar</i>						
Verðbréf með breytilegum tekjum	185.857.155	383.176.865	118.719.328	96.612.970	34.387.667	818.753.985
Verðbréf með föstum tekjum	678.938.963	1.399.750.813	433.683.478	352.928.624	125.618.663	2.990.920.541
Vedlán	59.970.759	123.640.155	38.307.313	31.174.227	11.095.911	264.188.365
Bankainnstaður	55.764.066	114.967.326	35.620.218	28.987.488	10.317.581	245.656.679
Aðrar fjárfestingar	0	22.368.939	0	0	0	22.368.939
	980.530.942	2.043.904.098	626.330.338	509.703.309	181.419.822	4.341.888.509
	980.530.942	2.043.904.098	626.330.338	509.703.309	181.419.822	4.341.888.509
Kröfur á launagreiðendur	(431.194)	103.802.687	871.968	3.085.492	161.295.413	268.624.366
Aðrar kröfur	0	127.038	0	0	0	127.038
	(431.194)	103.929.725	871.968	3.085.492	161.295.413	268.751.404
Aðrar eignir						
Sjóður og veltímlán	9.828.229	20.262.605	6.277.944	5.108.947	1.818.439	43.296.164
Eignir samtals	989.927.978	2.168.096.428	633.480.249	517.897.749	344.533.674	4.653.936.077
Viðskiptaskuldir						
Staða milli deilda	2.315.229	20.719.521	(3.686.512)	1.816.401	(21.164.639)	0
Aðrar skuldir sérgreint	5.399.001	10.179.625	17.249.264	2.520.355	21.058.553	56.406.798
Aðrar skuldir	3.201.150	6.599.727	2.044.787	1.664.034	592.283	14.101.981
	10.915.380	37.498.873	15.607.539	6.000.790	486.197	70.508.779
Skuldir samtals						
Hrein eign til greiðslu lífeyris	979.012.598	2.130.597.555	617.872.710	511.896.959	344.047.477	4.583.427.298

Kennitölur A deildar

	2013	2012	2011	2010	2009
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	8,5%	8,8%	9,0%	3,9%	10,0%
Hrein raunávöxtun.....	4,7%	4,1%	3,6%	1,2%	1,3%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	3,0%	(0,5%)	(1,1%)	(0,4%)	0,7%

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga

Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	21,0%	16,1%	13,2%	12,7%	18,0%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	11,6%	14,9%	15,0%	12,5%	12,3%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	55,8%	54,5%	56,1%	56,6%	48,6%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	2,2%	2,5%	1,1%	1,6%	2,2%
Veðlán.....	7,7%	8,7%	11,2%	13,0%	14,9%
Bankainnistaður.....	1,3%	2,8%	2,8%	2,8%	4,0%
Aðrar fjárfestingar.....	0,4%	0,5%	0,6%	0,9%	0,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,1%</u>	<u>100,0%</u>

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum.....	85,1%	82,8%	83,0%	81,7%	78,5%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	14,9%	17,2%	17,0%	18,3%	21,5%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Fjöldi

Fjöldi þeirra sem áunnu sér réttindi á árinu.....	14.776	14.640	14.267	14.127	13.761
Fjöldi sjóðfélaga (meðaltal virkra)	10.460	10.178	9.327	9.510	8.968
Fjöldi lífeyrisþega (meðaltal)	2.486	1.917	1.622	1.385	1.166

Hlutfallsleg skipting lífeyris

Ellilífeyrir.....	56,7%	60,5%	54,8%	54,1%	52,4%
Örorkulífeyrir.....	36,2%	31,7%	35,6%	35,9%	37,6%
Barnalífeyrir.....	3,9%	3,8%	5,0%	5,1%	5,2%
Makalífeyrir.....	3,1%	4,0%	4,6%	4,9%	4,8%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Fjárhagsstaða samkvæmt tryggingafræðilegri úttekt

Eignir umfram heildarskuldbindingar.....	(12,5%)	(12,5%)	(11,0%)	(11,4%)	(9,7%)
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar.....	(8,1%)	(7,4%)	(4,2%)	(4,6%)	(1,1%)

Rekstur

Rekstrarkostnaður í hlutfalli af hreinni eign.....	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%
Lífeyrisbyrði (lífeyrir í hlutfalli af iðgjöldum).....	21,5%	16,6%	14,8%	13,0%	11,0%

Kennitölur V deildar

	2013	2012	2011	2010	2009
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	8,5%	8,8%	9,0%	3,9%	10,0%
Hrein raunávöxtun.....	4,7%	4,1%	3,6%	1,2%	1,3%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	3,0%	(0,5%)	(1,1%)	(0,2%)	1,0%
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga					
Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	21,0%	16,1%	13,2%	12,7%	18,0%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	11,6%	14,9%	15,0%	12,5%	12,3%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	55,8%	54,5%	56,1%	56,6%	48,6%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	2,2%	2,5%	1,1%	1,6%	2,2%
Veðlán.....	7,7%	8,7%	11,2%	13,0%	14,9%
Bankainnistæður.....	1,3%	2,8%	2,8%	2,8%	4,0%
Aðrar fjárfestingar.....	0,4%	0,5%	0,6%	0,9%	0,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,1%</u>	<u>100,0%</u>
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	85,1%	82,8%	83,0%	81,8%	78,5%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	14,9%	17,2%	17,0%	18,2%	21,5%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjöldi					
Fjöldi þeirra sem áunnu sér réttindi á árinu.....	8.105	8.283	7.601	8.248	7.450
Fjöldi sjóðfélaga (meðaltal virkra)	4.128	3.932	4.810	3.498	3.070
Fjöldi lífeyrisþega (meðaltal)	559	399	314	260	182
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	56,7%	42,8%	42,7%	46,8%	50,8%
Örorkulífeyrir.....	36,2%	48,9%	48,9%	45,1%	44,4%
Barnalífeyrir.....	3,9%	7,9%	7,9%	6,2%	4,1%
Makalífeyrir.....	3,1%	0,3%	0,5%	1,9%	0,7%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjárhagsstaða samkvæmt tryggingafræðilegri úttekt					
Eignir umfram heildarskuldbindingar.....	3,9%	3,2%	(5,0%)	(5,0%)	(3,5%)
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar.....	0,5%	(1,2%)	(4,3%)	(4,6%)	(1,4%)
Rekstur					
Rekstrarkostnaður í hlutfalli af hreinni eign.....	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%
Lífeyrisbyrði (lífeyrir í hlutfalli af iðgjöldum).....	5,2%	3,8%	3,4%	3,3%	2,2%

Kennitölur B deildar

1/7-31/12
2013

Ávöxtun

Nafnávöxtun.....	3,0%
Hrein raunávöxtun.....	1,6%

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga

Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	16,6%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	2,3%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	62,6%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	6,5%
Veðlán.....	6,1%
Bankainnistæður.....	5,5%
Aðrar fjárfestingar.....	0,5%
	<u>100,0%</u>

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum.....	93,8%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	6,2%
	<u>100,0%</u>

Fjöldi

Fjöldi þeirra sem áunnu sér réttindi á árinu.....	222
Fjöldi sjóðfélaga (meðaltal virkra)	213
Fjöldi lífeyrisþega (meðatal)	910

Hlutfallsleg skipting lífeyris

Ellilífeyrir.....	74,8%
Örorkulífeyrir.....	8,9%
Barnalífeyrir.....	0,1%
Makalífeyrir.....	16,2%
	<u>100,0%</u>

Fjárhagsstaða samkvæmt tryggingafræðilegri úttekt

Eignir umfram heildarskuldbindingar m. endurgreiðslum.....	(25,5%)
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar m. endurgreiðslum.....	(83,0%)

Rekstur

Rekstrarkostnaður í hlutfalli af hreinni eign.....	0,1%
Lífeyrisbyrði (lífeyrir í hlutfalli af iðgjöldum).....	7,8%

Kennitölur S deildar - Leið 1

	2013	2012	2011	2010	2009
Nafnávöxtun.....	6,6%	11,7%	10,4%	6,3%	17,0%
Hrein raunávöxtun.....	2,8%	6,9%	4,9%	3,6%	7,7%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	5,2%	1,3%	(0,7%)	(0,2%)	1,5%

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga

Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	44,8%	37,9%	34,6%	41,0%	40,6%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	0,9%	0,0%	0,4%	0,7%	0,5%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	55,0%	61,3%	65,1%	58,3%	58,6%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	0,0%	0,9%	0,0%	0,0%	0,3%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum.....	63,6%	65,4%	66,7%	65,9%	62,5%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	36,5%	34,6%	33,3%	34,1%	37,5%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Fjöldi

Fjöldi þeirra sem eiga réttindi í árslok.....	808	822	832	842	1.124
Fjöldi þeirra sem greiddu iðgjöld á árinu	199	227	204	238	299
Fjöldi lífeyrisþega (meðatal) - Almennar útgreiðslur	8	7	6	6	8
Fjöldi lífeyrisþega (meðatal) - Fyrirframgreiðslur	32	13	25	32	56

Hlutfallsleg skipting lífeyris

Ellilífeyrir.....	35,3%	13,5%	18,3%	8,3%	43,8%
Örorkulífeyrir.....	1,5%	0,8%	0,6%	1,0%	1,5%
Erfðagreiðslur.....	0,8%	2,0%	0,3%	3,4%	3,5%
Fyrirframgreiddur lífeyrir.....	62,4%	83,6%	80,8%	87,2%	51,2%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Rekstur

Rekstrarkostnaður í hlutfalli af hreinni eign.....	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
--	------	------	------	------	------

Kennitölur S deildar - Leið 2

	2013	2012	2011	2010	2009
Nafnávöxtun.....	4,9%	7,8%	14,0%	10,4%	16,5%
Hrein raunávöxtun.....	1,2%	3,1%	8,3%	7,6%	7,2%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	5,4%	4,6%	3,6%	2,6%	1,9%

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga

Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	37,4%	35,5%	33,3%	33,1%	31,2%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	0,0%	0,0%	0,2%	0,2%	0,3%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	62,6%	63,2%	66,5%	66,7%	67,7%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	0,0%	1,3%	0,0%	0,0%	0,8%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum.....	92,1%	92,5%	92,1%	89,5%	88,1%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	7,9%	7,5%	7,9%	10,5%	11,9%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Fjöldi

Fjöldi þeirra sem eiga réttindi í árslok.....	187	182	166	149	189
Fjöldi þeirra sem greiddu iðgjöld á árinu	78	83	71	69	78
Fjöldi lífeyrisþega (meðatal) - Almennar útgreiðslur	3	2	3	3	3
Fjöldi lífeyrisþega (meðatal) - Fyrirframgreiðslur	2	1	1	1	4

Hlutfallsleg skipting lífeyris

Ellilífeyrir.....	77,2%	74,9%	89,8%	63,3%	87,2%
Fyrirframgreiddur lífeyrir.....	22,8%	25,1%	10,2%	36,7%	12,8%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Rekstur

Rekstrarkostnaður í hlutfalli af hreinni eign.....	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
--	------	------	------	------	------

Kennitölur S deildar - Leið 3

	2013	2012	2011	2010	2009
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	5,5%	6,7%	8,4%	6,6%	15,0%
Hrein raunávöxtun.....	1,8%	2,0%	3,0%	3,8%	5,9%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	3,3%	4,2%	5,1%	5,0%	5,1%
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga					
Bankainnstæður.....	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Fjöldi					
Fjöldi þeirra sem eiga réttindi í árslok.....	130	130	131	129	170
Fjöldi þeirra sem greiddu iðgjöld á árinu	53	63	57	65	75
Fjöldi lífeyrisþega (meðatal) - Almennar útgreiðslur	4	5	5	5	5
Fjöldi lífeyrisþega (meðatal) - Fyrirframgreiðslur	3	1	8	10	8
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	87,1%	92,2%	16,2%	29,9%	85,2%
Erfðagreiðslur.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%	0,0%
Fyrirframgreiddur lífeyrir.....	12,9%	7,8%	83,8%	69,4%	14,8%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Rekstur					
Rekstrarkostnaður í hlutfalli af hreinni eign.....	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%

**Lífeyrissjóður
starfsmanna
sveitarfélaga**

Financial Statement 2013

2013

Index

Report of the Board of Directors	60
Independent auditor's report.....	62
Statement of Changes in net Assets for Pension Payments	63
Balance Sheet as of December 31, 2013	64
Statement of Cash Flows	65
Financial Indicators	66

Report of the Board of Directors

Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga (LSS) (The Pension Fund of Municipals Employees) operates on the basis of law no. 129/1997.

At the 1st of July 2013 five pension funds merged into a new division at LSS, B-division (municipal division). This merge led to change in the presentation of the financial statement of LSS from previous year. Comparison figures in the consolidated financial statements do not in all respects give the right picture of the changes in the year 2013 as the amounts in the statement of changes in net assets and the statement of cash flows, only show amounts for 6 months for the B-division.

Premiums

Number of individuals paying contribution to the funds common division (A-, V- and B-division) in 2013 were 14.776 (14.640) who paid into A-division, 8.105 (8.283) in V-division and 207 in B-division. (Numbers in brackets are for previous year). An average of 10.460 (10.178) members paid monthly contributions to the fund in A-division, 4.128 (3.932) in V-division and 207 members paid in B-division as from 1st of July 2013.

Contributions in A-division amounted to ISK 5.764 million, an increase of 7%. Contributions in V-division were ISK 1.623 million, an increase of 4% and contributions in B-division were ISK 575 millions as from 1. July 2013.

Óvirkir sjó_félagar í árslok voru 29.514 í A-deild og 21.216 í V-deild.

Inactive members were 29.514 in A-division at the year end, 21.216 in V-division and 2.251 in B-division.

Number of individuals paying contribution to the Funds private division (S-divisions) in the year 2013 were 1.139 compared to 1.134 in previous year. Contribution in S-division were ISK 88 million, an increase of 4% from previous year.

Pension payments

Pension payments in the common division amounted to ISK 1.755 millions an increase of 85% from previous year. It is right to empathise that pension payments by the new B-division amounted to ISK 483 million as from 1st of July 2013. An average number of 2.295 (1.917) individuals received monthly pension payments in A-division, 506 (399) in V-division and 910 in B-division as from 1st of July 2013.

Investments and return on investment

The fund allocated ISK 19.330 million to investment in the year. The fund purchased variable income securities for ISK 9.055 million (45%), fixed income securities for ISK 10.741 million (53%) and other investments for ISK 438 million (2%). Mortgage loans to fund members in the year were 25 and amounted to ISK 162 million compared to 14 and ISK 82 million in previous year.

The combination of investment are as follows, 84% in Icelandic krónur and 16% in other currency. At the year end the total amount allocated to provision account for securities was ISK 2.218 million (2.461 million).

Return on investments was 8,1% (8,8%) and net real return on investment 4,3% (4,1%). Return in B-division is for 6 months and is not recalculated for the whole year. In the financial indicators in the financial statements are more information about return on investments in previous years.

The factors which had the most influence on the funds return on investment compared to previous year was higher return on investments of shares but against that is lower return on domestic securities.

Return in market

Inflation measured 3,7% for the year 2013. Return on investment in domestic securities was lower than in previous year, average real return on investment in indexed housing bounds was 2,4% and un-indexed governmental bounds nominal return was 5,5%.

The year 2013 was on the other hand positive for return on shares. Domestic shares increased by nearly 19% and foreign shares increased by 24% in US dollars. The exchange rate of the Icelandic krona increased in average of 9% compared to exchange rate index and decreased therefor the rate of return of foreign shares.

Net assets for pension payments

Net assets for pension payments at the year end were ISK 85.192 million in the common fund, A, V and B and ISK 1.365 million in the three ways of the private fund or total ISK 86.557 million.

Operating expenses

"Operating expenses as a proportion of net assets was 0,1% in the year 2013, the same as in previous year. The funds employees were 13 at the year end 2013. Staff position numbered 12,5 which is an increase of 0,5 position from previous year. The total amount of salaries, salary-related expenses, remuneration to the board of directors and other committee members was ISK 151,6 millions compared to ISK 136,3 in 2012 which is an increase of 11%."

The fund also handles the daily operation of Lífeyrissjó_ðs starfsmanna Reykjavíkurborgar (L640) (The Pension fund of the City of Reykavik employees) and Lífeyrissjó_ðs starfsmanna Kópavogsbæjar (L400) (The Pension fund of Kópavogur town employees).

Actuarial assessment

"An actuarial assessment was undertaken by a certified actuarial on the Fund's assets and liabilities as of year-end 2013. According to his assessment the total commitment of the A-division was ISK 160.487 million and the total of revalued assets was ISK 140.434 at the year end compared to ISK 145.439 million and 127.321 million the previous year. The total commitment of the

V-division was ISK 37.139 million and the total of revalued assets was ISK 38.579 million at the year end compared to ISK 31.067 million and 32.067 million the previous year. Assets compared with total liabilities for the A-division are negative by (12,5%) but positive for the V-division by 3,9% compared to (12,5%) and 3,2% in previous year."

The actuarial position of the A-division is no longer inside the allowance which is reserved in paragraph 39 in law no. 129/1997. Further explanation can be found in relevant notes in the financial statements.

The B-division is for the 5 pension funds that merged into LSS. These pension funds commitments are kept separately with regard to unchanged liability of each respective municipal. At the year end the total commitment of the B-division was ISK 27.296 million and the total of revalued assets were 20.327 million after taking into consideration employers expected repayments in accordance with the funds agreements. Assets compared with total liabilities at the year end 2013 are therefor negative by (25,5%).

Subsequent events

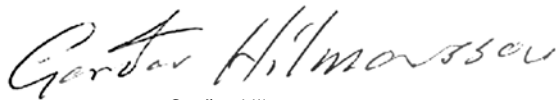
No subsequent events have occurred subsequent to end of the accounting period which will have material effect on the financial statements in addition to what already is presented in the notes to the financial statements.

Opinion

It is the opinion of the board of directors and managing director of Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga (The Pension Fund of Municipals Employees) that the financial statements presents fairly the financial position of the pension fund at the end of the year and the results of its operations during the year and changes in the financial position of the fund.

The board of directors and managing director of Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga (The Pension Fund of Municipals Employees) hereby ratify the financial statements for the year 2013 with their signature.

Reykjavik April 30, 2014.
Board of directors

Garðar Hilmarsson
Chairman of the board

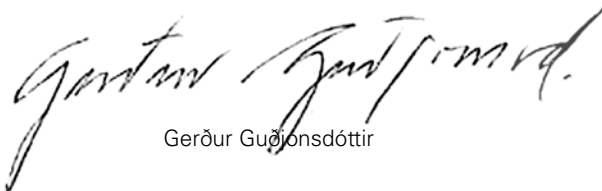
Karl Björnsson
Vice-chairman

Kristbjörg Stephensen

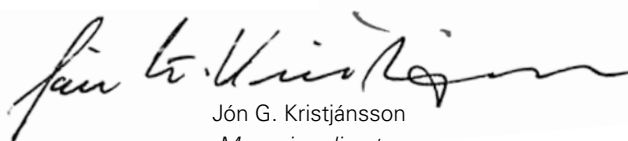
Elín Björg Jónsdóttir

Gerður Guðjónsdóttir

Salóme A. Þórisdóttir

Jón G. Kristjánsson
Managing director

Independent auditor's report

To the board of directors and members of The Pension Fund of Municipals Employees (Lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga)

We have audited the accompanying financial statements of Lífeyrissjóð starfsmanna sveitarfélaga for the year 2013. The financial statements consists of the Director's report, a Statement of changes in net assets for pension payments, a Balance sheet, a Statement of cash flows and Financial indicators.

Board of Directors and Managing Director's Responsibility for the Financial Statements

The Board of Directors and Managing Director are responsible for the preparation and fair presentation of these financial statements in accordance with the Icelandic law on annual accounts and regulations about financial statements of pension funds, and for internal control necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Auditor's Responsibility

Our responsibility is to express an opinion on these financial statements based on our audit. We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing. Those Standards require that we comply with ethical requirements and plan and perform the audit to obtain reasonable assurance whether the financial statements are free from material misstatement.

An audit involves performing procedures to obtain audit evidence about the amounts and disclosures in the financial statements. The procedures selected depend on the auditor's judgment, including the assessment of the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error. In making those risk assessments, the auditor considers internal control relevant to the entity's preparation and fair presentation of the financial statements in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control. An audit also includes evaluating the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates made by management, as well as evaluating the overall presentation of the financial statements including a review of the Board of Directors Report for required disclosures in accordance with the Icelandic law on annual accounts.

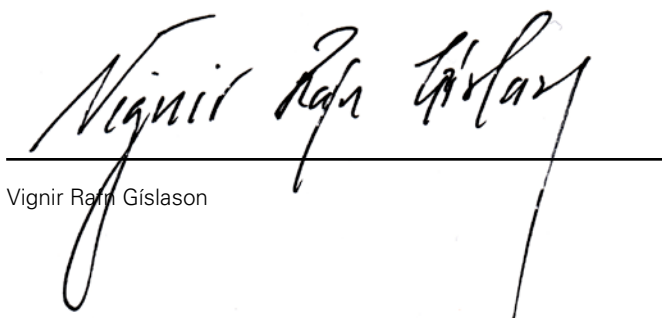
"We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our audit opinion."

Opinion

In our opinion, the accompanying financial statements give a true and fair view of the funds financial position as of 31 December 2013, and its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with the Icelandic law on annual accounts and adopted accounting rules and that the Board of Directors Report contains, if not presented elsewhere in the financial statements, required disclosures in accordance with the Icelandic law on annual accounts.

Reykjavík April 30, 2014.

PricewaterhouseCoopers ehf.

Vignir Rann Gíslason

Statement of Changes in net Assets for Pension Payments

Year 2013

	2013 Common Fund	2013 Private Fund	2013 Total	2012 Total
Premiums				
Members	1.946.163.834	31.161.725	1.977.325.559	1.798.934.304
Employers	5.503.461.903	45.127.210	5.548.589.113	5.005.260.217
Transfer of rights and prepayments	7.048.015	11.274.892	18.322.907	(8.019.371)
Special additional contributions	570.187.888	0	570.187.888	48.617.753
	<u>8.026.861.640</u>	<u>87.563.827</u>	<u>8.114.425.467</u>	<u>6.844.792.903</u>
Pensions				
Pensions	(1.755.017.543)	(49.971.684)	(1.804.989.227)	(1.037.943.074)
Other direct expenses due to disability pensions	(3.888.485)	0	(3.888.485)	(1.520.939)
Contribution to VIRK Rehabilitation Fund	(57.684.175)	0	(57.684.175)	0
	<u>(1.816.590.203)</u>	<u>(49.971.684)</u>	<u>(1.866.561.887)</u>	<u>(1.039.464.013)</u>
Investment income				
Income from shareholdings	1.610.088.403	5.597.381	1.615.685.784	409.627.342
Interest income and exchange rate difference	4.776.078.025	75.556.557	4.851.634.582	5.386.331.505
Changes in reduction	115.939.502	0	115.939.502	(157.196.756)
	<u>6.502.105.930</u>	<u>81.153.938</u>	<u>6.583.259.868</u>	<u>5.638.762.091</u>
Investment expenses				
Office and management expenses	(70.501.404)	0	(70.501.404)	(63.573.096)
Other investment expenses	(137.052.242)	(3.346.197)	(140.398.439)	(68.672.205)
	<u>(207.553.646)</u>	<u>(3.346.197)</u>	<u>(210.899.843)</u>	<u>(132.245.301)</u>
Operating expenses				
Office and management expenses	(105.752.101)	(1.068.678)	(106.820.779)	(96.612.645)
Other expenses				
Government tax	0	0	0	931.169
Increase in net asset	12.399.071.620	114.331.206	12.513.402.826	11.216.164.204
Net assets from previous year end	68.432.730.447	1.250.527.237	69.683.257.684	58.467.093.480
Net assets from merged funds at 01/07/2013	4.360.581.233	0	4.360.581.233	0
Net assets for pension payments at the year-end	<u>85.192.383.300</u>	<u>1.364.858.443</u>	<u>86.557.241.743</u>	<u>69.683.257.684</u>

Balance Sheet as of December 31, 2013

	31.12.2013 Common Fund	31.12.2013 Private Fund	31.12.2013 Total	31.12.2012 Total
Investments				
Real estate	116.759.172	0	116.759.172	121.306.216
Variable-income securities	27.221.822.259	480.099.291	27.701.921.550	21.142.294.176
Fixed-income securities	48.381.617.026	595.772.787	48.977.389.813	38.903.352.572
Mortgage loans	6.464.267.121	87.140	6.464.354.261	5.857.495.679
Bank deposits	1.063.527.099	247.287.770	1.310.814.869	2.123.029.560
Other investments	339.368.939	0	339.368.939	334.401.592
	83.470.602.444	1.323.246.988	84.793.849.432	68.360.573.579
	83.587.361.616	1.323.246.988	84.910.608.604	68.481.879.795
Claims				
Claims on employers	1.003.123.651	1.523.812	1.004.647.463	658.226.120
Other claims	181.957.889	248.006	182.205.895	58.963.105
	1.185.081.540	1.771.818	1.186.853.358	717.189.225
Other assets				
Cash and current deposits	601.830.455	44.110.811	645.941.266	569.999.785
Total assets	85.374.273.611	1.369.129.617	86.743.403.228	69.769.068.805
Liabilities				
Other liabilities	181.890.308	4.271.174	186.161.482	85.811.121
Total liabilities	181.890.308	4.271.174	186.161.482	85.811.121
Net assets for pension payments at year-end	85.192.383.303	1.364.858.443	86.557.241.746	69.683.257.684

Statement of Cash Flows

Year 2013

	2013 Common Fund	2013 Private Fund	2013 Total	2012 Total
Inflow				
Premiums	7.867.941.761	87.563.827	7.955.505.588	6.683.943.491
Investment income.....	2.452.029.095	16.970.254	2.468.999.349	2.503.619.374
Bond payments.....	1.979.130.752	37.786.702	2.016.917.454	1.611.925.922
Sold variable-income securities.....	5.677.897.651	95.638.491	5.773.536.142	3.110.955.375
Sold fixed-income securities.....	3.130.161.049	67.291.124	3.197.452.173	3.318.928.358
Sold other investment.....	0	0	0	37.730.879
Other inflow.....	0	0	0	(54.012.057)
	<u>21.107.160.308</u>	<u>305.250.398</u>	<u>21.412.410.706</u>	<u>17.213.091.342</u>
Outflow				
Pensions.....	(1.816.590.203)	(49.971.684)	(1.866.561.887)	(1.039.464.013)
Investment expenses.....	(207.553.646)	(4.559.719)	(212.113.365)	(127.374.880)
Operating expenses without depreciation.....	(101.205.054)	0	(101.205.054)	(93.830.647)
Other outflow.....	(94.409.087)	(10.075.536)	(104.484.623)	(4.770.733)
	<u>(2.219.757.990)</u>	<u>(64.606.939)</u>	<u>(2.284.364.929)</u>	<u>(1.265.440.273)</u>
Disposable resources for purchase of securities and other investments	<u>18.887.402.318</u>	<u>240.643.459</u>	<u>19.128.045.777</u>	<u>15.947.651.069</u>
Purchase of securities and other investments				
Variable-income securities	(8.913.627.805)	(141.861.721)	(9.055.489.526)	(5.728.051.012)
Fixed-income securities	(10.705.683.597)	(35.398.976)	(10.741.082.573)	(9.836.983.598)
New mortgage loans and lending	(438.218.401)	0	(438.218.401)	(81.750.000)
Increase (decrease) in bank deposits	939.690.159	(34.524.647)	905.165.512	(331.403.143)
Other investments (increase)	0	0	0	(85.780.123)
Real estate	0	0	0	(1.307.937)
	<u>(19.117.839.644)</u>	<u>(211.785.344)</u>	<u>(19.329.624.988)</u>	<u>(16.065.275.813)</u>
(Decrease)/increase in current deposits	(230.437.329)	28.858.115	(201.579.211)	(117.624.744)
Current deposits at beginning of year	554.747.089	15.252.696	569.999.785	687.624.529
Current deposits of merged funds at 01.07.2013	<u>277.520.695</u>	<u>0</u>	<u>277.520.695</u>	<u>0</u>
Current deposits at year-end	<u>601.830.455</u>	<u>44.110.811</u>	<u>645.941.266</u>	<u>569.999.785</u>

Financial Indicators

	2013	2012	2011	2010	2009
Return on investment					
Net nominal return on investment.....	8,1%	8,8%	9,0%	3,9%	10,1%
Net real return on investment.....	4,3%	4,1%	3,6%	1,3%	1,4%
Net real return (five-year average)	2,9%	(0,5%)	(1,1%)	(0,4%)	0,7%
Investment securities					
Listed variable income securities.....	21,1%	16,3%	13,5%	13,1%	18,4%
Unlisted variable income securities.....	12,3%	14,6%	14,7%	12,3%	12,0%
Listed fixed income securities.....	55,1%	54,5%	56,2%	56,4%	48,6%
Unlisted fixed income securities.....	2,3%	2,4%	1,0%	1,5%	2,1%
Mortgagee loans.....	7,8%	8,6%	11,0%	12,7%	14,5%
Bank deposits.....	1,0%	3,1%	3,1%	3,1%	4,4%
Other investments.....	0,4%	0,5%	0,5%	0,9%	0,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Investment by currencies					
Investment in Icelandic króna.....	84,4%	82,7%	82,8%	81,7%	78,3%
Investment in other currencies.....	15,6%	17,3%	17,2%	18,3%	21,7%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Number					
Number of fund members who made contribution in the year.....	23.103	24.057	22.997	23.495	22.694
Average number of active fund members	14.838	14.483	14.469	13.380	12.490
Average number of pensioners	3.955	2.330	1.950	1.702	1.487
Pension Payments					
Old age pension.....	61,4%	57,7%	49,5%	50,0%	54,9%
Disability pension.....	27,9%	29,9%	31,1%	32,6%	28,2%
Children's allowance.....	2,8%	3,6%	4,4%	4,6%	3,8%
Spouse's pension.....	6,5%	3,5%	3,8%	4,2%	3,4%
Inheritance payments.....	0,0%	0,1%	0,0%	0,3%	0,5%
Advance pension payments.....	1,4%	5,2%	11,2%	8,4%	9,2%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,1%</u>	<u>100,0%</u>
Operating expenses					
Operating expenses as % of net assets.....	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%
Pensions as % of contributions in common fund.....	23,0%	14,0%	12,7%	11,2%	9,5%

Lífeyrissjóður
starfsmanna
sveitarfélaga